

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

URADNI LIST

pokrajinske uprave za Slovenijo.

Vsebina: Uredbe osrednje vlade: Pravilnik za izvrševanje zakona o začasnih pomoči invalidom in rodbinam umrlih, padlih in pogrešanih vojakov kakor tudi nekaterih civilnih vojnih žrtev. — Razglasi ministrstva za trgovino in industrijo, oddelka v Ljubljani: Razpis učiteljske službe na državni dvorazredni trgovski šoli v Mariboru. Razglas, da sme «Slovenska trgovska delniška družba» v Ljubljani zvišati delniško glavnico. — Razglasi drugih uradov in oblastev. — Razne objave.

Uredbe osrednje vlade.

254.

Pravilnik za izvrševanje zakona o začasnih pomoči invalidom in rodbinam umrlih, padlih in pogrešanih vojakov kakor tudi nekaterih civilnih vojnih žrtev.*

Na podstavi pooblastila člena 52. zakona o začasnih pomoči invalidom in rodbinam umrlih, padlih in pogrešanih vojakov kakor tudi nekaterih civilnih vojnih žrtev z dne 28. decembra 1921., «Službene Novine» št. 294 z dne 31. decembra 1921.,** predpisujem ta-le pravilnik za izvrševanje prednjega zakona.

I. poglavje.

K členu 1.

§ 1. Člen 1. ne razlikuje med vojniki iz mirne dobe in vojniki iz vojnih let kakor tudi ne med njih rodbinami ter se razprostira na redove, podčastnike in častnike in njih rodbine, kolikor ni to v posameznih členih odredeno drugače.

§ 2. Namen prednjega zakona ni bil, omejiti kategorije oseb, ki imajo pravico do raznih pomoči, nego je še povečal število oseb, n. pr. s civilnimi osebami in tujimi državljani. Zaradi tega je treba odredbe prednjega zakona dopolniti z odredbami prejšnjih zakonov, kolikor njih prejšnje odredbe ne nasprotujejo odredbam novega zakona.

§ 3. Nesposobnost za vojaško službo ni vselej istovetna s pridobitno nesposobnostjo; zato se sme oseba, ki uživa pomoč po enem izmed prejšnjih zakonov, koristiti z novimi odredbami tega zakona samo, ako je njena nesposobnost za vojaško službo obenem istovetna s pridobitno nesposobnostjo v zmislu člena 1., A, b).

§ 4. Pravico do pomoči imajo ne samo dobrovoljci prejšnje srbske, črnogorske in zavezniške vojske in vojske kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, četniki in vstaši urejenih čet, nego tudi neurejenih čet. Zatorej ni izključeno, da daje novi zakon komu pravico do podpore ali druge pomoči v zmislu prejšnjega zakona, po katerem taka oseba ni imela pravice (kakor n. pr. vstaši neurejenih čet).

§ 5. Za vojno operacijo se smatra poleg ostalega tudi torpediranje na morju ali evakuacija posameznih ozemelj in terenov, ki jo je odredilo eno ali drugo državno oblastvo.

§ 6. Ruskim invalidom-beguncem na našem ozemlju se priznava pravica do brezplačnega oskrbovanja s protezami, do brezplačnega zdravljenja vojne invalidnosti, do brezplačnega strokovnega pouka in brezplačne vožnje; izključujejo pa se od vseh ostalih vrst pomoči in ugodnosti, ki jih imajo naši invalidi.

K členu 2.

§ 7. Naštete raznih pomoči v členu 2. prednjega zakona ne izključuje specialnih pomoči, ki so izvestnim kategorijam oseb, zaščiteni s tem zakonom, priznane v prejšnjih zakonih, kakor n. pr. posebna ranjeniška (osebna) doklada, posmrtna četrt, oskrba

v invalidskem domu ali v bolnici za duševne bolezni itd.

Manjši ali nižji odstotek invalidnosti ne izključuje takih oseb od raznih pomoči za ustanovitev ali izboljšavo samostojnega pridobitnega dela. Toda ob podeljevanju raznih pomoči je treba zlasti vpoštovati potrebnost in primernost podpore, večji odstotek invalidnosti, rodbinsko in imovinsko stanje kakor tudi uživanje njih doklade po tem ali pomoči po drugem zakonu.

II. poglavje.

K členu 3.

Brezplačno zdravljenje.

§ 8. Invalid ima pravico, dosmrtno in brezplačno dobivati od države proteze, ortopedske čevlje in ortopedske aparate, t. j. vse ono, kar naj mu služi za nadomestek njegove poškodbe ali za pomoč pri izvrševanju njegovega dela.

§ 9. Invalid ima dosmrtno pravico do brezplačnega zdravljenja za vse poškodbe ali bolezni, ki mu jih je prizadel ali mu jih je poslabšal eden izmed vzrokov, kateri mu daje značaj vojaškega ali civilnega invalida. Isto velja tudi za ponovna obolenja ali poslabšanja teh poškodb ali bolezni, ako se njegova pridobitna sposobnost toliko popravi, da ne znaša 20 odstotkov, kakor tudi za vse komplikacije, ki bi se sčasoma pojavile iz prednjih vzrokov.

§ 10. Za vsako posamezno državno invalidsko upravo je treba odrediti, v katerih zavodih naj se zdravijo invalidi iz njenega okoliša. Ako v enem izmed odrejenih zavodov ni prostora, se mora državna invalidska uprava kar najhitreje sporazumeti o sprejemu dotičnega invalida z najbližjimi državnimi invalidskimi upravami, v katerih okolišu so ustanovljeni zavodi, v katerih bi bilo mogoče zdraviti invalida.

§ 11. Oskrbovanje invalidov s protezami itd. kakor tudi zdravljenje onih poškodb in bolezni, za katerih zdravljenje razpolaga ministrstvo za socialno politiko s svojimi posebnimi zavodi, se vrši v teh zavodih. Ko bi bilo zdravljenje v zavodu potrebno, a ministrstvo za socialno politiko ne bi imelo svojih posebnih zavodov ali ne bi imelo v njih zadosti prostora, mora pristojna državna invalidska uprava na podstavi odločbe ministrskega sveta z dne 10. novembra 1919. napotiti invalide v ostale državne, bodisi civilne, bodisi vojaške zdravstvene zavode kakor tudi v avtonomne (oblastne, okrožne, županijske, sreske, kotarske, okrajne in občinske) bolnice. V privatne bolnice napotuje državna invalidska uprava invalide samo ob jako izjemnih prilikah, ko bi bil ta način edini in najugodnejši.

§ 12. Zdravljenje doma, t. j. izven zdravstvenega zavoda, dovoljuje pristojna državna invalidska uprava samo, ako je zdravljenje v zavodu nemogoče.

§ 13. Invalid, ki mu je treba nove proteze ali novega aparata ali popravila teh stvari, se mora pisмено obrniti: v Srbiji ali Črni gori na svojo okrožno zaščitno invalidov, dece in mladine, v novopridruženih pokrajinah pa na invalidski odsek pri svoji pokrajinski upravi.

V dopisu mora invalid navesti, katera delavnica mu je izdelala sedanjo protezo, ortopedske čevlje ali ortopedski aparat; ako pa do sedaj še ni aparati-ziran, mora javiti, katera komisija ali katero oblastvo ga je proglasilo za vojaškega ali civilnega invalida. Ako še ni bil na komisijskem pregledu, mora njegovo občinsko oblastvo potrditi na podstavi njegovih dokumentov ali izjave prič, da je onesposobljen iz enega izmed vzrokov člena 1. zakona. Pri-

stojna državna invalidska uprava odredi delavnico, ki naj izdela ali popravi zahtevani predmet, ter o tem obvesti invalida.

§ 14. Ob izročitvi proteze, ortopedskih čevljev ali ortopedskega aparata dá uprava delavnice invalidu navodilo, kako naj uporablja in čuva protezo, ortopedske čevlje ali ortopedski aparat, ter odredi rok za trajanje njih uporabljanja, in sicer z ozirom na njih vrsto in izdelavo, na kakovost materiala, na poklic invalidov kakor tudi na terenske razmere, v katerih invalid živi.

§ 15. Ako invalid pred potekom roka, označenega v listini, pokvari ali obrabi protezo, ortopedske čevlje ali ortopedski aparat, se popravi ali izdela novi nadomestek ob državnih stroških samo, ako ni storil invalid tega hote ali iz malomarnosti, o čemer odloči strokovna komisija.

Ob dokazani krivdi se mora izvršiti popravilo ali izdelava novega nadomestka, toda invalidu se odteza mesečno sorazmeren del njegove invalidnine, dokler se ne pokrije učinjena škoda, katere znesek je odrediti po vrednosti, ki jo je imel pokvarjeni predmet v trenutku, ko se je pokvaril.

§ 16. Manjša popravila proteze, ki jih lahko izvrši zaseben strokovnjak ali zasebno strokovno podjetje, ki je jako blizu ali v stalnem prebivališču invalidov, in ki ne znašajo več nego 50 dinarjev, sme invalid naročiti, ne da bi jih prej priobčil svoji pristojni državni invalidski upravi; po popravilu ji pošlje račun v izplačilo. Ako ima državno invalidsko oblastvo razlog za sum, da ni izključena zloraba te pravice, odkloni izplačilo do končane preiskave ter po potrebi prepove v bodoče popravila pri zasebnikih.

§ 17. Invalid, kateremu je treba zdravljenja poškodbe ali bolezni, ki mu zanje daje zakon pravico brezplačnosti, se mora obrniti z izpričevalom o svoji invalidnosti do najbližjega državnega ali občinskega zdravnika ali do zdravnika okrožne blagajne za zavarovanje delavcev ali do najbližje državne ali samoupravne bolnice. Zdravnik ga pregleda, mu dá potrebno nujno pomoč ter ga po potrebi takoj napoti v bolnico. O vsakem primeru mora zdravnik obvestiti pristojno državno invalidsko upravo ter podati svoje predloge, kako naj se invalid zdravi.

§ 18. Področni državni invalidski organi se pooblaščajajo, z ozirom na svoje razmere predpisati vse, česar je treba v tem pogledu, ter zdravnikom določiti honorar za posamezne preglede, največ do 10 dinarjev, lekarnarjem pa odškodnino za zdravila, največ do one cene, za katero dajo lekarne zdravila javnim zdravstvenim zavodom ali okrožnim blagajnam za zavarovanje delavcev.

§ 19. Stroški honorarjev zdravnikom za pregled, za domače zdravljenje invalidov, nadalje za zdravila ob takem zdravljenju, za zdravljenje v samoupravnih bolnicah, ki se vzdržujejo iz svojih sredstev, potem stroški zdravljenja v njegovih zavodih obremenjajo proračun ministrstva za socialno politiko, v ostalih državnih civilnih in vojaških bolnicah, istotako v onih samoupravnih zdravstvenih zavodih, ki so prešli v državni proračun, skladno z odločbo ministrskega sveta z dne 10. novembra 1919., pa obremenjajo ono ministrstvo, v čigar pristojnost spadajo dotične bolnice.

III. poglavje.

Strokovni pouk.

K členu 4.

§ 20. Strokovni pouk invalidov je obvezen in zaščiteno z raznimi kaznimi v zmislu zakona; zatega-

* Razglašen v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» št. 151 A, izdanih dne 11. julija 1922.

** Uradni list pod št. 30 iz leta 1922.

delj se nalaga vsem področnim organom, naj posvečajo strokovnemu pouku posebno pozornost.

Dasi je strokovni pouk invalidov obvezen, je vendarle treba v vsakem posameznem primeru točno, strokovno in vestno dognati, ali ne govore poleg te potrebe in koristi drugi razlogi za to, da bi se invalidov strokovni pouk odložil ali se vobče opustil.

§ 21. Področni organi naj po tisku, občinah, invalidskih organizacijah in raznih zadrugah in praviteljskih društvih bude zanimanje za potrebo in korist strokovnega pouka invalidov.

§ 22. Pri invalidskem oddelku ministrstva za socialno politiko in pri invalidskih oddelkih pokrajinskih uprav ali, če je to primernejše, pri posameznih posebnih invalidskih bolnicah ali šolah je sestaviti komisijo za strokovni pouk invalidov. Stalni člani te komisije so: en zdravnik in en referent za strokovni pouk invalidov dotične državne uprave, in sicer upravnik najbližje invalidske šole, en predsednik invalidske organizacije; po potrebi pa je v komisijo za daljši ali krajši čas ali za posamezne primere pozvati po enega predstavnika onih združb, ki predstavljajo ono pridobitno grano, s katero se invalid bavi ali v kateri naj bi se ponovno ali na novo usposobil.

Po činu ali položaju višji zdravnik ali referent za strokovni pouk pri invalidskem oddelku (odseku) je predsednik komisije, nižji po činu ali položaju pa je njegov namestnik.

Komisija je sklepčna, ako so navzoče tri četrtine vseh pozvanih članov komisije, sklep pa velja, ako je zanj glasovala večina navzočih članov.

Kolikor se ne bi invalidi sami javljali za strokovni pouk, se morajo področni organi prepričati v najkrajšem času, ob predelavi statističnega materiala, zbranega pri občem pregledu invalidov, kateri invalidi bi morali začeti ali nadaljevati ali dovršiti svoj strokovni pouk; za vsakega takega invalida morajo po redni administrativni poti ugotoviti potrebo in možnost ponovnega usposabljanja za prejšnji ali za novi poklic.

K členu 5.

§ 23. Zasebniki, dobrodelne organizacije in tuje misije smejo odpirati reedukacijske šole za strokovni pouk v rokodelskih obrtnih, ki so navedeni v členu 12. zakona o radnjama (obrotnem zakonu), toda le s predhodno dovolitvijo ministrstva za socialno politiko, ki dá tako dovolitev samo, če dajo te vrste šole vso garancijo, da se bodo povsem držale načel, ki jih predpiše ministrstvo.

Te vrste reedukacijskih šol so pod stalnim nadzorstvom ministrstva za socialno politiko, ki jih sme ukiniti, ako prestane potreba ali možnost za uspešno delovanje.

K členu 6.

§ 24. Koliko časa naj traja pouk invalidov, ki se izučujejo v zavodih, navedenih v členu 5. zakona, odredi uprava dotičnega zavoda šele po izvestnem času, najkasneje pa v dveh mesecih po invalidovem vstopu v zavod — ko se je na podstavi njega sposobnosti, volje in napredka dovolj uverila, koliko časa mu je neizogibno treba, da se tolikanj izuči v izvoljenem obrtu, da je od njega po pravici pričakovati uspešnega mojstrskega izpita.

§ 25. V puškarskem, podkovskem, dimnikarskem, krušarskem (s pekovskim in slaščičarskim), voskarsko-medičarskem, klobasarskem in gradbeno-podjetniškem obrtu se smejo invalidi, ki se hočejo koristiti z olajšavanjem tega zakona glede opravljanja mojstrskega izpita, izučevati samo v šolah, ki jih odredi ministrstvo za socialno politiko.

Glede ostalih rokodelskih obrtov po členu 12. zakona o radnjama sme invalidski oddelki ministrstva za socialno politiko invalidu dovoliti, da se izučuje pri zasebnih mojstrih; pri tej priliki sklene z mojstrom pogodbo, v kateri se morajo urediti vsa vprašanja o vzdrževanju, plači in strokovnem pouku v zmislu tega zakona kakor tudi zakona o radnjama.

§ 26. Invalidi, ki dokažejo, da so pri kateremkoli mojstru ali kot samouki izvrševali obrt najmanj leto dni, morajo, preden se zglase k mojstrskemu izpitu, vstopiti v invalidsko šolo ministrstva za socialno politiko najmanj za dva, največ pa za tri mesece, da si pridobijo v tem času potrebno teoretično znanje in čim boljše praktično izobrazbo z ozirom na svojo poškodbo.

K členu 7.

§ 27. Dan, ko se dovrši strokovni pouk, je redoma oni, s katerim poteče rok, ki je bil dotičnemu invalidu odrejen za strokovni pouk. Uprava dotične šole sme ta rok podaljšati največ za mesec dni, če ni invalid v odrejenem roku še pokazal tolikega na-

predka, kolikršen je predpisan v § 5., ali če je v šoli samo eden ali če sta dva ali največ pet invalidov in ne bi bilo koristno, sklicovati izpraševalno komisijo. Toda v takih primerih ne sme trajati strokovni pouk preko roka 12 mesecev; predpisanega v zakonu.

K členu 11.

§ 28. Obseg in besedilo diplome predpiše ministrstvo za socialno politiko. V njej mora biti navedeno, s koliko glasovi je invalid opravil izpit; istotako pa mora biti v besedilu navedeno v zmislu člena 12. tega zakona, kakšne pravice daje diploma invalidu in s kakšnimi omejitvami.

Kaj pripada invalidu po diplomu o opravljenem izpitu, predpisuje člen 14. tega zakona. Te stvari dá invalidu v odrejenem roku ob predpisanih pogojih s pooblastilom uprava invalidske šole ali neposredno invalidski oddelki ministrstva za socialno politiko, ki mora o pravem času pripraviti vse, da se izpolni ta zakonski predpis. — Izjema je dopustna samo pri posojilih, če invalid do tega roka ne predloži predpisanega jamstva. Toda upravi dotične šole se nalaga, da mora o pravem času invalida obvestiti o tem pogoju za posojilo.

§ 29. Diploma o opravljenem mojstrskem izpitu se daje samo invalidom rokodelskih obrtov. Za ostale vrste industrijskih in obrtnih poklicev, v katerih se invalidi izobražajo v invalidskih šolah, se daje samo potrdilo v zmislu poslednjega odstavka člena 11. zakona o radnjama.

Istotako se daje potrdilo o trajanju pouka in uspeha invalidom, ki se izučujejo v raznih granah poljedelstva ali v drugi stroki. Poleg tega potrdila sme dotična šola invalidu izdati tudi redno izpričevalo, ki je predpisano za one gojence dotičnega zavoda, ki niso invalidi.

K členu 12.

§ 30. V novopridruženih pokrajinah bivše avstro-ogrsko monarhije razen v Bački, Banatu in Baranji, veljajo o trajanju strokovnega pouka invalidov in njih pravicah po končanem pouku kakor tudi o olajšavah za samostalni poklic v prvi vrsti predpisi avstrijskega obrtnega zakona iz leta 1907. in ogrskega zakonskega člena XVII. iz leta 1884., nadalje bosensko-hercegovaškega obrtnega zakona z vsemi poznejšimi izpremembami in dopolnitvami, in sicer zlasti z onimi, ki so jih izdala pristojna oblastva med svetovno vojno.

K členu 13.

§ 31. Invalidom, ki se izučujejo v posebnih invalidskih zavodih, se daje razen stanovanja in hrane v uporabo za čas strokovnega pouka obleka za delo in za na ulico, obutev in perilo. — Vse te stvari so državna svojina, ki jo mora čuvati invalid kar najskrbneje. Za namerno kvarjenje zavodskih stvari je tudi materialno odgovoren po predpisih hišnega reda dotičnega zavoda.

Ko vstopi invalid v zavod, dobi v uporabo delovno obleko ali plašč, ki mu mora trajati 6 do 12 mesecev po kakovosti; 1 par čevljev za 8 mesecev; za prvih 6 mesecev pa dobi: 2 garnituri perila, 2 para nogavic ali obujkov, 2 robca in, samo če je treba, klobuk in zimsko suknjo. Po teh rokih se morajo raztrgane in neuporabne stvari zamenjati za nove stvari, ako se prve ne dajo popraviti.

Ortopedski čevlji se dajo po predpisu § 7.

Po uspešnem pouku ob odhodu iz zavoda sme uprava najsiromašnejšim invalidom, ki plačujejo manj nego 15 dinarjev neposrednjega davka, podariti zavodske stvari, ki jih imajo na sebi.

§ 32. Državna podpora se daje ob času strokovnega pouka samo onim invalidom, ki se strokovno izučujejo izven posebnih invalidskih zavodov s predhodno odobritvijo invalidskega oddelka ministrstva za socialno politiko (oblastnega invalidskega oddelka).

Višino državne podpore odreja v vsakem posebnem primeru pristojna invalidska oblastna uprava po krajevnih razmerah in potrebah. Ko se odreja višina pomoči, je treba upoštevati vse okoliščine, ki vplivajo na zvišbo ali znižbo te državne podpore (kakor n. pr. brezplačno stanovanje, hrana, ustanova, denarna ali materialna pomoč itd.), ki jih dobiva invalid od druge strani.

§ 33. Invalidi, ki se izučujejo v posebnih invalidskih zavodih, imajo za vsak delovni dan pravico do plače, ki znaša v prvem mesecu njih pouka 1, v drugem 1-5, v tretjem in nadaljnjih mesecih pa najmanj 2 dinarja.

Do te plače imajo pravico vsi invalidi, ne glede na to, ali prinaša njih delo dotičnemu državnemu zavodu kaj dohodka ali ne. Ako prinaša dohodek in

ako kažejo marljivost pri delu, zviša uprava zavoda po tretjem mesecu sporazumno z učitelji in mojstri to plačo do največ 4 dinarjev za vsak delovni dan.

Pravico do plače 1 in največ 2 dinarjev ima tudi oni invalid, ki se izučuje pri zasebnem mojstru, od katerega ne dobiva nobene plače. Pravico do iste plače imajo tudi oni invalidi, ki hodijo v razne tečaje ali šole, v katerih so zaposleni večji del dneva.

To pravico do plače v zmislu prednjega odstavka vpoštevajo invalidski oddelki (invalidski odsek) ob določanju državnih podpore v zmislu § 31.

§ 34. Od mesečnega zneska plače, ki jo dobiva invalid kot učenec, se mu daje v gotovini ena polovica; druga polovica pa se nalaga plodonosno na vložno knjižico pri denarnem invalidskem zavodu. Ta zavod odredi uprava dotičnega zavoda. Invalid sme tudi drugo polovico svoje mesečne plače naložiti na isto knjižico. Vložne knjižice hrani uprava dotičnega zavoda ali pa invalidski odsek, ki jih izroča njih lastnikom, ko po dokončanem pouku odidejo iz zavoda. Z denarnimi zavodi je skleniti pogodbo, s katero se denarni zavod zavezuje, da izplača, ne glede na eventualne druge svoje predpise, ob isti priliki glavnico in obresti brez oziroma na njih višino.

Plačo in plodonosno naložene obresti sme dvigniti invalid prej samo z dovolitvijo šolske uprave ali invalidskega oddelka ob veliki potrebi ali če se mu nudi prilika za nabavo, ki bi tvorila praktično investicijo z ozirom na njegov samostojni in stalni poklic.

§ 35. Če izdeluje invalidski zavod stvari za svojo potrebo ali za prodajo, obremenja plača invalidskega učenca v zmislu prednjih paragrafov dotično proračunsko pozicijo ali obratno glavnico ali delovno moč; v ostalih primerih pa obremenjata plača in denarna podpora v zmislu § 31. narodni fond za invalide in rodbine vojakov, padlih v vojni, in sicer oni kredit, ki se odredi v ta namen ali za podpore pri ustanovitvi ali izboljšavi samostojnega pridobitnega položaja.

§ 36. Hišni red invalidskih šol odobruje ministrstvo za socialno politiko.

§ 37. Področnim organom se nalaga, da morajo v svojem področju točno presojati vse možnosti in pogoje, ob katerih bi se mogel strokovni pouk invalidov izvršiti izven posebnih invalidskih zavodov, bodisi po raznih šolah, bodisi pri raznih podjetjih, bodisi pri posameznih pridobivalecih. Zlasti se priporoča, s stalnimi in ambulantnimi tečaji organizirati strokovni pouk invalidov - poljedelcev kakor tudi višji teoretični pouk invalidov-obrtnikov.

Ako bi bilo iz izrednih razlogov in zaradi velikega števila invalidov nemogoče, zavarovati njih strokovni pouk v zmislu prednjih odredb, morajo podati področni organi obrazložene predloge ministrstvu za socialno politiko, ki uporabi predzadnji odstavek člena 13. zakona.

§ 38. Invalidi enega okoliša se smejo po predhodnem sporazumu pristojnih oblastev sprejeti tudi v zavode v drugem okolišu, kolikor je praznih prostorov. To velja zlasti za one vrste šol, ki niso ustanovljene v vsakem okolišu.

§ 39. Preden se odprejo novi in razširijo že ustanovljeni zavodi za strokovni pouk invalidov v mejah proračunske možnosti, je treba odobritve ministrstva za socialno politiko.

§ 40. Katere otroke je treba smatrati v členu 13. zakona za »pohabljen«, o tem odločajo podrejeni organi v konkretnem primeru analogno navodilu za predlaganje invalidov I br. 15.516 z dne 11. junija 1921.

V dvomljivih primerih odloča dokončno ministrstvo za socialno politiko.

Taki otroci se sprejemajo v posebne invalidske šole, ako je kaj praznih mest. Tudi glede te vrste otrok veljajo predpisi o olajšavah in ugodnostih za opravljanje izpitov, ako ima tak otrok pogoje člena 1. B. tega zakona.

Za ostale otroke velja zakon o radnjama, po katerem je treba urediti njih pouk.

Taki otroci so glede vzdrževanja izenačeni z ostalimi gojenci istega zavoda.

IV. poglavje.

Podpore ob ustanovitvi ali izboljšavi pridobitnega položaja in razne ugodnosti.

K členu 14.

Darila in posojila.

§ 41. Vsakemu vojaškemu ali civilnemu invalidu in vsaki rodbini padlega, umrlega ali pogrešanega vojnika kakor tudi vsaki rodbini civilne vojne žrtve se daje posebna pomoč za ustanovitev ali izboljšavo

pridobitnega položaja, ako ugotovi invalidski oddelek (oblastni invalidski odsek) ministristva za socialno politiko sporazumno z invalidsko združbo, da to podpora zasluži.

Ta posebna pomoč se daje v obliki daril ali brezobrestnega posojila v mejah proračunske možnosti in sredstev narodnega fonda za invalide in rodbine vojakov, padlih med vojno.

V tem primeru morajo podrejeni organi vpoštovati imovinsko in rodbinsko stanje, istotako pa razmere onega, ki se mu daje darilo ali posojilo.

Višino darila ali posojila je odrediti po finančnih sredstvih in številu prosilcev. Področni organi morajo vedeti, da je treba iz teh sredstev najprej zadostiti obveznostim iz § 42.

§ 42. Zakonito in brezpogojno pravico do posebne pomoči ob ustanovitvi ali izboljšavi pridobitnega položaja v zmislu člena 14., prvega in drugega odstavka, tega zakona imajo samo oni invalidi, ki so v zmislu tega zakona dovršili strokovni pouk v rokodelstvu ter opravili mojstrski izpit, to pa samo oni invalidi, ki so se strokovno izučevali z odobritvijo invalidskega oddelka (oblastnega invalidskega oddelka). Ti imajo pravico, da se jim podari potreben denar za orodje in da dobe brezobrestno posojilo 2000 dinarjev za dve leti.

Invalidi, ki niso strokovno izučeni z vednostjo invalidskega oddelka (oblastnega invalidskega oddelka), toda so si redovno pridobili pomočniško ali mojstrsko pravico, nimajo brezpogojne pravice do tega, da bi se jim podaril potreben denar za orodje, utegnejo pa si jo pridobiti, ako se ugotovi njih osebna vrednost in stvarna potreba.

§ 43. Višina darila v denarju za nabavo orodja se odredi po finančni možnosti. Za pravilo naj služi, da je vse invalide, ki dovrše v proračunskem letu strokovni pouk, opremiti z najpotrebnejšim orodjem. Področni organi naj sestavijo seznam najpotrebnejšega orodja za razne obrte, pri čemer naj vpoštevajo večjo ali manjšo potrebo, ter naj dajo po finančni možnosti do nadaljnjje odredbe darilo v denarju do največ 3000 dinarjev za eno osebo; strogo naj pazijo na to, da one, ki imajo pravico do orodja, pravično opremiti z najpotrebnejšim orodjem, a ne pozabljajo naj tudi ostalih oseb, ki jim je treba pomoči.

§ 44. Invalid si mora za podarjeno vsoto denarja nabaviti orodje, ki mu ga predpiše invalidski oddelek (oblastni invalidski odsek), kateri tudi skrbi za to, da ga invalid res nabavi. Invalid se mora pismeno zavezati, da bo tri leta delal s tem orodjem in da ga ne odsvoji.

Tudi po treh letih mora invalid pred odsvojitvijo svojo namero javiti pristojnemu državnemu oblastvu.

§ 45. Invalid, ki se je strokovno izučil z vednostjo invalidskega oddelka (oblastnega invalidskega oddelka) in ki je opravil izpit, ima tudi pravico do brezobrestnega posojila največ 2000 dinarjev za dve leti.

Za to posojilo mora dati jamstvo dveh poštenih in imovitih državljanov ali pa drugačno garancijo.

§ 46. Invalidski oddelek (oblastni invalidski odsek) nadzira invalida, ali uporablja podarjeno orodje ali posojilo za namen, za katerega mu je bilo dano; ako ga ne, postopa oddelek po členih 14. in 24. zakona.

K členu 15.

Podeljevanje pravice do prodajanja tobaka, srečk razredne loterije in drugih monopolnih predmetov.

§ 47. V okolišju vsake državne invalidske uprave je ustanoviti eno ali več komisij, ki skrbijo za izvajanje predpisov člena 15. tega zakona. Odposlanec ministristva za socialno politiko, ki je ob enem predsednik komisije, bodi eden izmed uradnikov državne invalidske uprave v dotičnem okolišju ali eden izmed uradnikov ministristva za notranje posle; predstavnika invalidov odredi oblastni okrožni ali sreski odbor invalidske združbe; za zastopnika do sedanjih malih prodajalcev tobaka pa odredi predsednik komisije enega izmed malih prodajalcev, ki niso zaščiteni s tem zakonom.

§ 48. Komisije se morajo ustanoviti najkasneje v enem mesecu po razglasitvi tega pravilnika.

Predstavnik ministristva za socialno politiko stopi, preden se ustanovi komisija, v stik z organi uprave državnih monopolov, odnosno z onim organom ministristva za finance, ki vodi evidenco in nadzorstvo o mali prodaji tobaka v dotičnem okolišju, ter skupno z njimi sestavi seznamke teh sedanjih malih prodajalcev tobaka, ločeno po nastopnih skupinah: 1.) osebni invalidi, 2.) rodbine padlih vojakov ali civilnih vojniških žrtev, 3.) javni uslužbenci (med katere ni šteti samo državnih, ampak tudi

samoupravne uslužbenice) in 4.) mali prodajalci, ki niso zaščiteni s tem zakonom.

§ 49. V seznamek 4.: mali prodajalci, ki niso zaščiteni z zakonom, je treba poleg točnega naslova in drugih podatkov, ki so važni za končno oceno, vpisati tudi obrat v tobaku in v ostalih monopolnih predmetih. Kolikor oblastva ne razpolagajo s podatki o rodbinskem, imovinskem in socialnem stanju takih malih prodajalcev, zahteva predstavnik ministristva za socialno politiko take podatke od pristojnih oblastev. — Ta posel mora biti dovršen najkasneje v treh mesecih po razglasitvi tega pravilnika. Predstavnik ministristva za socialno politiko in ministristva za finance, odnosno uprave državnih monopolov, zapiše pri vsakem malem prodajalcu svoje mnenje, ali naj se mu mala prodaja odpove ali naj se mu pusti iz razlogov §§ 51. in 52. tega pravilnika.

§ 50. Ko minejo trije meseci od razglasitve tega pravilnika, pozove predsednik komisije tudi predsednika invalidske združbe in sedanjih malih prodajalcev, ki niso zaščiteni s tem zakonom, ter pretresa skupaj z njimi, katere male prodajalnice naj se odpovedo. Komisija se mora pri vsakem sklepanju ravnati po predpisih zakona, zlasti pa po predpisih §§ 51. in 52. tega pravilnika. O svojem delovanju vodi zapisnik, v katerem navaja pri posameznih malih prodajalcih samo to: kateri izmed članov in iz kakšnih razlogov so zoper odpoved. Koncem svojega dela, ki mora biti opravljeno najkasneje v dveh mesecih, predloži komisija vse seznamke kakor tudi svoj zapisnik v končno rešitev onemu organu, ki ga odredita sporazumno uprava državnih monopolov in ministristvo za finance. Po rešitvi tega organa objavi komisija na primeren način, katere male prodajalnice bi se mogle odstopiti osebam in združbam, zaščitenim s tem zakonom. Te osebe in združbe morajo v enem mesecu po objavi predložiti prijavo, katero prodajalnice bi želeli dobiti. V prijavi smejo navesti tudi več prodajalnic. Komisija priobči njih prijave oblastvu, v čigar pristojnost spada podeljevanje male prodaje tobaka, da to oblastvo, skladno z veljavnimi predpisi in sporazumno s komisijo, odpove male prodajalnice onim izmed sedanjih malih prodajalcev, za katere so se prijavile osebe ali združbe, ki so zaščiteni s tem zakonom ter izpolnjujejo pogoje veljavnih zakonov in tega pravilnika.

§ 51. Prenos malih prodajalnic tobaka na osebe, zaščiteni s tem zakonom, kakor tudi na njih združbe, ne sme vplivati škodljivo na državne dohodke iz prodaje tobaka, ker bi to posredno zadelo tudi narodni fond za invalide in rodbine vojakov, padlih v vojni, odnosno njih združbe.

§ 52. Male prodajalnice se ne smejo odvezemati osebam, ki niso zaščiteni s tem zakonom, katerih eksistenca pa bi bila ogrožena z odvzemom, kar velja zlasti za vdove z nepreskrbljenimi otroki.

§ 53. Odpovedati se smejo samo male prodajalnice z večjim obratom, tako da bi bil vsaj en član rodbine, zaščiten s tem zakonom, večinoma ves dan zaposlen z malo prodajo. Izmed malih prodajalnic je prenesti samo one, katerih dohodki bi vendarle tvorili nekakšen vir za zavarovanje ali izboljševanje eksistence dotične rodbine.

§ 54. Če so dani pogoji za odvzem, pa bi se ne mogli takoj dobiti prostori za malo prodajalnice za osebe ali združbe, zaščiteni s tem zakonom, se mala prodajalnica začasno, dokler se ne najde lokal, pusti sedanjemu malemu prodajalcu proti temu, da zaposli koga, ki je zaščiten s tem zakonom, ali da prepusti del dohodkov v korist najbližji invalidski združbi.

§ 55. Mestne male prodajalnice tobaka se morajo prvenstveno odstopiti združbam vojniških invalidov. V posameznem primeru je stvar sporazuma med organi ministristva za socialno politiko, uprave monopolov in oblastnega okrožnega invalidskega odbora, ali naj se mestna mala prodajalnica odstopi krajevni, sreski, okrožni ali oblastni invalidski organizaciji.

S prvenstveno pravico invalidskih organizacij do mestnih malih prodajalnic tobaka ni izključeno, da bi se taka prodajalnica ne dodelila posamezni osebi ali rodbini, zaščiteni s tem zakonom.

§ 56. Vprašanje, komu je treba v posameznem primeru dodeliti malo prodajalnice tobaka, je treba rešiti v vsakem konkretnem primeru tako, da se vpoštevajo vse okoliščnosti. Za pravilo naj služi, da je treba dati prodajalnice oni osebi ali rodbini, ki je najsiromašnejša in ki ni sposobna ali nima možnosti za drugo pridobitno delo. Med posameznimi osebami ali rodbinami, zaščitenimi z zakonom, ni nobene razlike, t. j. nihče nima prvenstvene pravice z ozirom na čin ali položaj v vojski ali na stopnjo invalidnosti. Ni izključeno, da je potrebneje in pravičnejše dodeliti prodajo tobaka vdovi padlega častnika ali umrlega javnega uslužbenca, ki ima majline in ne

preskrbljene otroke, nego jo dati popolnemu invalidu, ki je v dobrih imovinskih razmerah ali nima otrok itd.

§ 57. Če ni delitev malih prodajalnic tobaka z znatnim obratom na dve ali več prodajalnic mogoča ali primerna, jo je treba dati ne samo eni osebi, nego dvema ali trem osebam ali rodbinam ter ugotoviti odstotek zaslužka po njih delovanju in po glavnici, ki jo prinese posameznik v skupno malo prodajalnice.

§ 58. Dohodek iz velike prodaje tobaka, določen z zakonom, izplačuje uprava državnih monopolov neposredno združbam oseb, zaščitenih s tem zakonom. Za osnovo porazdelitvi služi številčno stanje oseb, zaščitenih s tem zakonom. Ministristvo za socialno politiko ga vsako leto pošlje upravi državnih monopolov na podstavi svojih statističnih podatkov za sestavo proračuna o invalidskih podporah.

Dokler se ne ustanovi obvezna organizacija oseb, zaščitenih s tem zakonom, skladno s členom 25. tega zakona, se izplačujejo dohodki iz velike prodaje «Središnjemu odboru udruženja ratnih invalida» v Beogradu za Srbijo, Črno goro in Vojvodino, za ostale kraje pa pokrajinskim (oblastnim) invalidskim združbam. Vse združbe morajo prejeta podporo pravično uporabljati v korist vseh svojih članov; zlasti jo morajo uporabljati za obratno glavnico za malo prodajo tobaka po svojih pododborih in posameznih članih.

§ 59. Dohodek iz razredne loterije, določen za narodni fond invalidov in rodbine padlih vojakov, se uporablja za podpiranje poljedelskih rodbin, zaščitenih s tem zakonom. Prvenstveno naj se nabavljajo poljedelske priprave, ki naj jih skupno uporabljajo vse osebe, zaščiteni s tem zakonom, iz ene ali iz več občin.

K členu 16.

Službe.

§ 60. Vsa državna in samoupravna oblastva, vse naprave in vsa podjetja take vrste morajo pred poplunitvijo praznih službenih mest vsako tako mesto z označbo potrebnih pogojev prijaviti pristojni oblastni državni invalidski upravi, ki daje taka mesta po glasilih invalidskih združb interesantom na znanje.

§ 61. Vsaka oseba, zaščiteni s tem zakonom, ki bi se potezala za razpisano službo, mora vložiti prošnjo in vsa ostala potrdila po predpisani poti; istočasno pa mora to naznaniti svoji pristojni državni invalidski upravi, da ta potrdi, da so izpolnjeni predpisi člena 16.

§ 62. Ako je treba, predlaga področni organ ministristvu, naj se izvedejo odredbe odstavka 3.) člena 16. tega zakona.

K členu 17.

Delovna mesta in posredovanje za delo (posredovalnice za delo).

§ 63. Ako se pokaže potreba, predloži področni organ ministristvu za socialno politiko primere iz prvega, drugega in četrtega odstavka člena 17. zakona.

§ 64. Vsa državna oblastva in vse državne naprave, ki so v svojem področju upravičene podeljevati razne koncesije, morajo, preden podelijo posamezne koncesije, stopiti v stik z invalidskim oddelkom ministristva za socialno politiko, da se sprejmejo po naravi koncesije v pogodbo, odnosno koncesijo, vse odredbe člena 17. tega zakona kakor tudi člena 74. finančnega zakona o narodnem fondu za invalide in rodbine vojakov, padlih v vojni. Področni organi ministristva za socialno politiko morajo biti v svojem okolišju v neprestanem stiku z vsemi oblastvi in napravami, ki nadzirajo že podeljene koncesije ali pa se bavijo s podeljevanjem novih koncesij.

§ 65. Področni organi morajo seznaniti državne borze dela v svojem okolišju z odredbami poslednjega odstavka člena 17. Po zakonu je posredovanje brezplačno, toda borze dela se morajo zavzemati za to, da pošljejo pred vsemi nezaposleni dela osebami, zaščitenimi s tem zakonom. Pri tem je treba uvaževati, da ne zasluži zaščite in posebne pozornosti, predpisane z zakonom, samo osebe, navedene v členu 1., nego tudi njih otroci, časih pa tudi nedoletni bratje in nedoletne sestre.

§ 66. Področnim organom se nalaga, da se ne smejo v svojem prizadevanju pri iskanju dela omejevati samo na državne borze dela, nego da morajo stopati v stik tudi s profesionalnimi organizacijami pridobitnih krogov, istotako s humanitarnimi organizacijami, ki skrbijo za nadaljnji pouk mladine, kakršne so n. pr. «Privrednik», «Hrvatski radiša», vajeniška društva itd., kadar gre za deco.

K členu 18.

Razni privilegiji (koncesije).

§ 67. Prvenstvene pravice do mest v zavodih, za katere plačuje država vzdrževalne stroške, kakor tudi do ustanov, ki niso po statutu omejene na izvestne rodbine, nimajo samo osebe, navedene v členu 1. zakona, nego tudi njih otroci.

Za zavode je smatrati mimo drugih tudi te: državne bolnice za duševne bolezni, državne domove za invalide itd., zlasti pa razne šolske internate pod vojaško ali civilno državno upravo.

Področnim organom se nalaga, da morajo v čim krajšem času sestaviti v dveh enakoglasnih izvodih seznamek takih naprav in seznamek takih štipendij v svojem okolišču; od teh izvodov se mora eden izročiti invalidskemu oddelku ministrstva za socialno politiko.

Področni organi morajo voditi evidenco o rokih za popolnjevanje takih prostih mest, odnosno ustanov; vse to morajo pred popolnitvijo na primeren način dati interesentom na znanje ter skrbeti, da se pri podelitvi zaščitijo njih interesi.

§ 68. Mesečne podpore in doklade, pomoči, dane za zdravljenje ali strokovni pouk, plača, ki jo uživa invalid kot učenec ob času strokovnega pouka, državna darila v denarju ali v naturi kakor tudi posojila, dana zaradi ustanovitve ali izboljšave samostojnega pridobitnega položaja, in pomoči za pogrebne stroške se ne smejo obdačevati in istotako ne obremenjati z dokladami.

§ 69. Državnih taks se opraščajo vse prošnje, pritožbe, listine, vsi zapisniki, vse rešitve in priznanice, predložene ali izdane ob zahtevanju, pridobivanju ali uživanju ene izmed pomoči, ki so navedene v členu 2. zakona.

§ 70. Oprostitev od taks uživajo samo pomoči, zahtevane in dane posameznim osebam. To velja tudi, če ob zahtevanju, pridobivanju ali uživanju invalidska združba posreduje za posamezno osebo, zaščiteno s tem zakonom.

K členu 19.

Brezplačna vožnja.

§ 71. Pravico do brezplačne vožnje imajo osebni invalidi v primerih, ki jih navaja člen 19. tega zakona.

Pravico do brezplačne vožnje imajo invalidi po državnih in zasebnih železnicah, na ladjah, v poštah, vozovih in avtomobilih, ako opravljajo te prometne naprave kot edine potniški promet med krajema invalidovega odhoda in povratka.

§ 72. Invalidom-častnikom se priznava, in sicer višjim pravica do I. razreda, nižjim pa do II. razreda železnice in do I. razreda ladje; invalidom-podčastnikom in redovom se priznava pravica do III. razreda železnice in II. razreda ladje. Brzi vlaki se smejo uporabljati samo, ako je to na objavi izrečno označeno.

Težki ali popolni invalidi, zlasti slepi, ki jim je treba na potovanju nadzorstva in pomoči druge osebe, imajo tudi za to osebo pravico do brezplačne vožnje v istem razredu.

§ 73. Poziv na potovanje v zmislu tega zakona izdaja redoma invalidski oddelki ministrstva za socialno politiko ali oblastna (pokrajinska) invalidska državna uprava. Ako je nujno treba, smeta te oblasti za izdajanje teh pozivov pooblastiti tudi svoje področne državne upravne organe in naprave, ki jim je poverjeno zdravniško pregledovanje, zdravljenje, izdelovanje in popravljanje protez in šolanje invalidov.

O svoji pooblastitvi obveščajo tudi vse pristojne železniške in prometne naprave, istotako invalidski oddelki ministrstva za socialno politiko.

§ 74. Objave za brezplačno potovanje na podstavi tega zakona in poziva v zmislu prednjega paragrafa izdaja za proge državnih železnic in za ladje broderskega sindikata kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev »Središnji odbor udruženja ratnih invalidov« v Beogradu po svojih pododborih ali po državnih invalidskih upravnih organih; za zasebne železniške in broderske naprave pa izdajajo te objave državni invalidski organi, omenjeni v členu 26. zakona.

§ 75. Ob nujni potrebi, če bi bilo čakanje na poziv in objavo združeno z nevarnostjo za zdravje dotičnega invalida, mu da njegova občina, sklicevaje se na ta paragraf, sredstva za odhod; te stroške ji na njeno zahtevo povrne pristojna invalidska uprava.

§ 76. Ako invalid zaradi težke ali popolne invalidnosti ne more iti peš do železniške postaje ali do pristanišča, mu mora ona občina, iz katere odhaja, preskrbeti voz; potem pa naj od pristojne dr-

žavne invalidske uprave zahteva povračilo učinkovitih stroškov za vožnjo, istotako za povratek z železniške postaje ali iz pristanišča.

V. poglavje.

K členu 20.

Pokojnine.

§ 77. Pravico do invalidske pokojnine (rodbinske, vdovske) imajo osebe, navedene v členu 1. tega zakona, in sicer po zakonih, ki so naštetih pod I. 1.), 2.), 3.) in 4.) tega zakona.

§ 78. Za vojaške invalide se smatrajo tudi one osebe, ki so bile v zmislu člena 1. poškodovane v mirnem času (mirnodobni vojaški invalidi).

§ 79. Za vojne ujetnike se smatrajo one vojaške osebe, ki jih je sovražnik ujel na bojišču brez njih krivde, ker so tako nanesle okolnosti.

§ 80. Za pogrešanca se smatra ne samo vojaška, nego tudi civilna oseba, o kateri ni dospelo v enem letu po sklenjenem premirju, t. j. od dne 30. novembra 1918., nobeno zanesljivo poročilo. To se mora izpričati z občinskim potrdilom.

Ako se pogrešanec vrne domov, prejme njegova rodbina pokojnino samo še za oni mesec, v katerem se pogrešanec vrne.

§ 81. Aktivnim podčastnikom vojske kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev kakor tudi njih rodbinam se odredjajo njih pravice po členu 24. zakona o ustroju vojske in po zakonu o podpori vojaških invalidov in rodbin padlih vojakov z dne 10. aprila 1914.

§ 82. Za vojaške osebe vojske kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se mora glede invalidske (začasne) podpore (pokojnine) uporabljati zakon o podporah vojnih invalidov in rodbin padlih, umrlih in pogrešanih vojakov z dne 10. aprila 1914.

§ 83. V novopridruženih pokrajinah veljata še nadalje § 8. zakona z dne 26. decembra 1912., drž. zak. št. 236, odnosno ogrski zakonski člen LXIII. iz leta 1912. glede pokojnine za osebe, ki so bile pozvane na osebno izvrševanje službe ali so se uporabljale za prostovoljno delo ali službo.

Odredbe za Srbijo in Črno goro.

§ 84. Sodne odločbe o priznanju pravice do invalidske podpore, izdane v Srbiji pred dnem 18. aprila 1914., to je pred dnem, ko je stopil v veljavo zakon o podpori vojnih invalidov in rodbin padlih, za ranami umrlih ali pogrešanih vojakov z dne 10. aprila 1914., se morajo spraviti v sklad z odredbami tega zakona, kolikor daje ta zakon pravico do večje pokojnine. Invalidi in rodbine padlih vojakov iz leta 1875., ki bi bili po tem zakonu iz leta 1914. upravičeni zahtevati pravico do invalidske podpore, a tega iz leta 1875. niso še storili, se smejo prijaviti za invalidsko podporo, ki se jim bo štela po odredbah zakona iz leta 1914. in tega zakona od dne prijave.

To velja za invalide-vstaše urejenih in neurejenih čet, četnike in dobrovoljce srbske in črnogorske vojske iz Srbije, Črne gore, Stare Srbije, Bosne in Hercegovine kakor tudi za rodbine takih padlih, umrlih in pogrešanih oseb.

§ 85. Sodne odločbe o priznanju pravice do invalidske podpore, ki so v Črni gori izdane na podstavi črnogorskega zakona o pomoči vojnim invalidom in rodbinam vojakov, padlih, umrlih in pogrešanih med vojno ali vobče ob izvrševanju vojaške dolžnosti, z dne 24. februarja 1914. ali po kateremkoli prejšnjem črnogorskem zakonu, se morajo spraviti v sklad z odredbami srbskega zakona z dne 10. aprila 1914. in tega zakona samo v toliko, v kolikor so ti poslednji zakoni glede višine pokojnine ugodnejši za te osebe.

§ 86. Rodbine padlih, umrlih in pogrešanih vojaških oseb, ki so med dnem 1. aprila 1921. in dnem 31. decembra 1921. plačale preko 30 dinarjev neposrednjega davka, nimajo pravice do invalidske podpore. — Ako je invalidsko sodišče eni izmed takih rodbin priznalo pravico do invalidske podpore na podstavi člena 2. uredbe z dne 25. marca 1921., »Službene Novine« z dne 21. aprila 1921., št. 89, mora invalidsko sodišče razveljaviti take odločbe.

§ 87. Invalidska sodišča morajo prisoditi invalidsko pokojnino vsem invalidom brez ozira na čin in zvanje v vojski kakor tudi onim, ki so v državni službi, toda s to razliko, da jim pripada ta pokojnina od dne, ko se upokoje ali ko opuste državno službo, ako so ukazni, in da se jim takoj izplačuje polovica, ako so neukazni.

* Uradni list pod št. 125 iz leta 1921.

§ 88. Invalidi in rodbine padlih, umrlih in pogrešanih vojakov, ki zahtevajo pokojnino po točki V. člena 20. tega zakona, morajo dokazati, da je bila vdaja sovražniku posledica vzrokov, navedenih v tej točki.

Odredbe za novopridružene pokrajine.

§ 89. Za ozemlje Banata, Bačke in Baranje se izplačujejo zaostale pokojnine iz leta 1. novembra 1919., ako dotična oseba ni izgubila pravice do pokojnine.

§ 90. V novopridruženih pokrajinah odločajo o pravici do invalidske pokojnine aktivnih in rezervnih častnikov in njih rodbin kakor tudi vseh vojaških oseb vojske kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in njih rodbin v zmislu §§ 81. in 82. tega pravilnika invalidski odseki oddelkov za socialno politiko pri pokrajinskih upravah, za Banat, Bačko in Baranjo pa invalidski odsek ministrstva za socialno politiko v Novem Sadu.

§ 91. Aktivnim in rezervnim častnikom-invalidom in njih rodbinam iz novopridruženih krajin dodeljujejo invalidsko pokojnino pokrajinske uprave, oddelki za socialno politiko.

VI. poglavje.

K členu 21.

Dodatek.

§ 92. Pravico do dodatka imajo samo one osebe, ki imajo pravico do invalidske podpore ali pokojnine. Ako vpliva število oseb na višino dodatka, je vpoštovati samo one osebe, ki imajo pravico do invalidske podpore ali pokojnine. Ako vpliva število otrok ali bratov ali sester na pravico ali višino dodatka, je vpoštovati take osebe samo, ako so nepreskrbljene in izpolnjujejo ostale pogoje člena 21. tega zakona.

§ 93. Za priznane v zmislu tega zakona se smatrajo vsi oni nezakonski otroci, ki jih je invalid ali padli, umrli ali pogrešani vojak priznal sodno ali ki so z dovolitvijo nezakonskega očeta vpisani v krstno knjigo (protokol rojencev) na njegovo ime ali o katerih se dá dokazati, da jih je nezakonski oče prostovoljno vzdrževal.

§ 94. Kdor ima pravico do podpore, se smatra, ako stanuje brezplačno pri kom drugem, ki ne plačuje najemnine, da ima svojo hišo; ako pa stanuje brezplačno pri osebi, ki plačuje najemnino, se smatra, da nima svoje hiše. Ako pa ima kdo svojo hišo, a ne stanuje v njej, nima pravice do zvišane dodatka.

§ 95. Za stalno nesposobnost za vsako pridobitno delo, ki jo omenjajo VI., VII. in X. odstavek člena 21. tega zakona, se smatra samo ona, ki traja najmanj dva meseca. Pri začasno stalni nesposobnosti za vsako pridobitno delo se mora vsaka dva meseca dokazati s ponovnim izpričevalom državnega zdravnika, da bo trajala še najmanj dva meseca.

§ 96. Popolni invalidi morajo dokazati, da imajo pravico do zvišane dodatka v zmislu odstavka I. člena 21. Prijava se predloži v Srbiji in Črni gori pristojni okrožni zaščiti invalidov, dece in mladine, v ostalih pokrajinah pa invalidskemu odseku pri pokrajinski upravi.

Pravice do tega zvišane dodatka nimajo samo stalni popolni invalidi, ki so bili pri pregledu spoznani za invalide s 100 odstotki nesposobnosti ali s 100 odstotki z dodatkom, nego ta zvišani dodatek se sme priznati tudi onim invalidom, katerih nesposobnost je zmanjšana pod 100 odstotkov ali pa je njih bolezen težka in še ni končana. To je treba dokazati z izpričevalom državnega zdravnika, ki označi v izpričevalu, koliko časa utegne primeroma trajati njih popolna nesposobnost za vsako pridobitno delo. Pristojno oblastvo dodeli na podstavi tega zdravniškega izpričevala za čas, ki ga odredi zdravnik, toda najdalje za tri mesece, invalidu zvišani dodatek 240, odnosno 300 dinarjev. Po tem roku se sme ta dodatek ponovno priznati, ako se invalidu stanje ne izboljša.

§ 97. Za čas, ko se bolnik zdravi ali pa izučuje v zavodu, se mu priznava njegov osebni dodatek, ki ga mora prvenstveno uporabljati za svojo rodbino.

§ 98. Oni invalidi, aktivni in rezervni častniki, kakor tudi gažisti brez oznake čina, ki jim je v novopridruženih pokrajinah priznana pravica do invalidske ali vdovske pokojnine, nadalje rodbine takih padlih, umrlih ali pogrešanih oseb prejemaajo dodatek po zakonu o draginskih dokladah državnih civilnih in vojaških uslužbencev, upokojencev in upokojenk z dne 28. februarja 1922., »Službene Novine«

št. 54 z dne 10. marca 1922.* Za prejšnji čas se jim izplača dodatek po uredbah in odločbah, ki so nadomeščene s tem zakonom.

§ 99. Odredbe o dodatkih invalidov-rezervnih častnikov in rodbin padlih, umrlih in pogrešanih rezervnih častnikov v Srbiji in Črni gori se tičejo samo onih oseb ali rodbin, ki nimajo po veljavnem zakonu pravice do pokojnine, nego samo do invalidske podpore v zmislu člena 10. a, odstavka 2. zakona o podpori vojaških invalidov z dne 10. aprila 1914.

V zmislu odstavka XI. člena 21. se mora izza dne 1. januarja 1922. dodatek, naveden v odstavku IX., izplačevati v dvojnem znesku.

Odredbe odstavka IX. o dodatkih invalidov-aktivnih in rezervnih častnikov, v Srbiji in Črni gori, ki jih je v zmislu odstavka I. člena 21. smatrati za stalne ali začasne popolne invalide, so razveljavljene in nadomeščene z odredbo člena 18. zakona o draginjskih dokladah državnih civilnih in vojaških uslužbencev, upokojencev in upokojenk z dne 28. februarja 1922., «Službene Novine» št. 54, po katerem prejemajo isto draginjsko doklado kakor aktivni uslužbenci onega položaja, s katerega so upokojeni, odnosno proglašeni za popolne invalide. To velja za vse brez ozira na njih poklic v civilu.

§ 100. Pri odmeri zneska neposrednjega davka 30 dinarjev se ne vpoštevajo osebni davek, invalidski davek in davek na pokojnino, v Hrvatski in Bački, Banatu in Baranji tečvarina 1. in 2. razreda.

§ 101. Za dodatek pred dnem 1. januarja 1922., kolikor še ni izplačan, velja še nadalje uredba z dne 14. februarja 1920., «Službene Novine» št. 119 z dne 2. junija** in uredba z dne 25. marca 1921., «Službene Novine» št. 89 z dne 21. aprila 1921.

§ 102. Pravico do dodatka po točki IX. v zvezi s točko XI. tega zakona imajo aktivni častniki in obvezniki uradniške vrste kakor tudi njih rodbine.

§ 103. Pravico do dodatka po točki XI. (v dvojnem znesku) imajo invalidi in rodbine vojakov iz Srbije in Črne gore, padlih v svetovni vojni in v vseh prejšnjih vojnah, kakor tudi vse one osebe, ki se poškodujejo ob izvrševanju vojaške dolžnosti v vojski kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

§ 104. Za pridobitev pravice do podpore po členu 21. zakona o ustroju vojske se štejejo tudi službena leta, ki jih je kdo prebil v vojski onih držav, ki so sedaj sestavni del naše kraljevine.

§ 105. Za prisojanje podpore po členu 21. zakona o ustroju vojske so pristojna invalidska sodišča v Srbiji in Črni gori, a pokrajinske uprave, oddelki za socialno politiko, v novopridruženih pokrajinah.

K členu 22.

§ 106. Po mirovnih pogodbah z avstrijsko in z ogrsko republiko in po naredbah ministra za notranje posle z dne 25. novembra 1920., «Službene Novine» z dne 6. decembra 1920., št. 271,*** in z dne 30. avgusta 1921., «Službene Novine» z dne 10. septembra 1921.,[†] so imeli vsi Češkoslovaki, Poljaki, Nemci, Italijani, Romuni in Madžari, ki so pristojni (pripadniki) na današnje naše ozemlje bivše avstro-ogrsko monarhije, pravico, v roku od dne 27. julija 1921. do dne 26. januarja 1922. optirati za svojo narodno državo. Ker je ta rok potekel, se mora ta zakon v teh primerih uporabljati tako-le:

Onim osebam, ki so v omenjenem roku uporabile opejsko pravico, ni naša država po mirovni pogodbi in členu 1. začasnega invalidskega zakona nič dolžna.

Omenjene osebe, ki niso optirale za tujo državo, imajo pravico do pokojnine ob nastopnih pogojih:

1.) Ako so si take osebe pridobile domovinsko (državlansko) pravico na današnjem našem ozemlju šele izza dne 1. januarja 1910., smejo prositi do dne 26. decembra 1922. za sprejem v naše državljanstvo. Ker pa ta rok še ni potekel in jim naša država ni dolžna podeliti državljanstva, se take osebe še ne morejo koristiti z našimi zakoni in ostalimi predpisi v prid invalidom in rodbinam padlih vojakov, dokler ne dobe našega državljanstva.

2.) Ako so si take osebe pridobile domovinsko pravico pred dnem 1. januarja 1910. ter so si to pravico ohranile do dne 26. julija 1921., če so bile pristojne v avstrijsko polovico bivše avstro-ogrsko monarhije, ki je danes sestavni del kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, in one, ki so bile pristojne

v ogrsko polovico bivše avstro-ogrsko monarhije, so že dne 27. julija 1921. postale polnopravni državljani naše države, ki jim mora izza dne 27. julija 1921. priznati in dajati vse ono, kar daje ostalim invalidom in rodbinam padlih vojakov.

§ 107. Področni organi morajo zahtevati od posameznih oseb, ki so navedene pod točko 2., ob doznaki pokojnin, dodatkov in ostalih pomoči, določenih z zakonom:

a) potrdilo pristojnega oblastva, da so si pridobile domovinsko (državlansko) pravico na današnjem našem ozemlju že pred dnem 1. januarja 1910. ter jo ohranile do zgoraj omenjenih rokov;

b) potrdilo, da v omenjenem roku niso uporabile opejske pravice. To potrdilo izdajajo oni upravni organi, pri katerih bi bile morale te osebe vložiti prošnjo za opejsko. Ta potrdila so po členu 18. tega zakona oproščena takse.

§ 108. Bivši bolgarski pripadniki, ki živijo na onem ozemlju Bolgarije, ki je po neuillyjski mirovni pogodbi pripadlo naši državi, imajo v zmislu te mirovne pogodbe v dveh letih od izročitve ratifikacije te pogodbe, t. j. do dne 9. avgusta 1922., pravico opejske za bolgarsko državljanstvo. Ker ta opejski rok še ni potekel, nimajo osebe, katerih državljanstvo ni znano, pravice, uživati prejemke naših invalidov in rodbin padlih, umrlih in pogrešanih vojakov. — Po preteku tega roka se mora postopati tako-le:

Osebam, ki so bile na dotičnih današnjih ozemljih nastanjene že pred dnem 1. januarja 1913. in ki do dne 9. avgusta 1922. ne optirajo za Bolgarijo, se morajo invalidska podpora in dodatki izplačevati izza dne 9. avgusta 1920. Te osebe morajo predložiti pristojnemu oblastvu potrdila o pogojih § 107.

§ 109. Ker sta ustava in srbski zakon razširjena na to ozemlje, morajo invalidska sodišča svoje odločbe spraviti v sklad s srbskim zakonom o podpori vojaških invalidov, po katerem odločajo tudi o njih zahtevah; pri tem pa morajo strogo paziti na to, da se taka pravica ne prizna onim, o katerih govorita člen 1. A., b) in člen 22., drugi odstavek, tega zakona.

§ 110. Nekvarno odredbi § 109. se sme osebam, po rodu in jeziku Srbom, ki so bile bolgarski državljani na današnjem našem ozemlju, katero je po neuillyjski mirovni pogodbi pripadlo Bolgariji, takoj pričeti z izplačevanjem invalidskih podpor in dodatkov. Izplačilo se mora izvršiti izza dne 9. avgusta 1922. na podstavi odločbe, ki jo izda pristojno invalidsko sodišče na osnovi izvršnih odločb bivših bolgarskih oblastev ali pa na podstavi nove razprave.

K členu 23.

Pogrebni stroški.

§ 111. Za vojne invalide se smatrajo tudi vojaški in civilni vojni invalidi.

Pogrebni stroški se izplačujejo rodbini ali oni osebi ali družbi ali napravi, ki jo zadenejo ti stroški; izpričevati se morajo s pravičnimi računi.

Pogrebni stroški se izplačujejo v 15 dneh po dnevu smrti.

Rodbina nima pravice do pogrebnih stroškov, ako se invalid iz posebnih razlogov pokoplje ob državnih stroških.

VII. poglavje.

K členu 24.

Izguba pravice do pomoči.

§ 112. Vsa oblastva, ki bi zvedela za eno izmed dejanj v prvem odstavku člena 24. tega zakona, morajo taka dejanja prijaviti pristojnemu preiskovalnemu sodnemu oblastvu ali pa upravnemu oblastvu.

Ako izdado sodna ali policijska (politična) oblastva izvršno razsodbo o dejanju iz tega člena, katero ima za posledico izgubo pomoči v zmislu tega zakona, priobčijo svojo izvršno razsodbo v prepisu pristojnemu državnemu invalidskemu organu.

IX. poglavje.

K členu 26.

Državni invalidski organi.

§ 113. Če je odrejeni državni zastopnik pri invalidskem sodišču zaradi bolezni ali iz drugega razloga zadržan, da ne more izvrševati svoje dolžnosti, odredi predsednik prvostopnega sodišča, v Beogradu pa državni pravobranitelj, drugega sodnega uradnika za državnega zastopnika.

X. poglavje.

K členu 27.

Postopek.

a) Prijava za pregled osebnih invalidov.

§ 114. Prijavo za pregled morajo vložiti vojniki, podčastniki, rezervni in aktivni častniki in obvezniki uradniške vrste, ako se poškodujejo ob izvrševanju vojaške službe, nadalje vse civilne osebe, navedene v točkah C in D člena 1. tega zakona, ako hočejo zahtevati od države pomoč v zmislu tega zakona.

§ 115. Osebe, ki so po uredbi o povračilu škode vložile prijavo po obrazcu 4. ali 5. in ki imajo po tem zakonu pravico do državne pomoči, se morajo po predpisani poti iznova prijaviti za določitev svoje invalidnosti in ostalih svojih pravic po tem zakonu.

§ 116. Pregledati se morajo tudi osebe, ki se vračajo iz ujetništva. Če nimajo vseh potrebnih listin, ker so jih morda izgubile ali so jim bile odvzete v ujetništvu, ali če ne morejo navesti prič, jih mora komisija vendarle pregledati; na invalidskem listu in invalidskem potrdilu, odnosno začasni objavi, pa označi, da nimajo potrebnih listin, odnosno prič.

K členu 28.

§ 117. Stalne komisije za pregled invalidov s sedežem pri komandi vojnega okrožja opravljajo pregled vsakega dne 10., 20. in 30. v mesecu. Ako je ta dan praznik, se vrši pregled prihodnji dan. Ako komisija v enem dnevu ne more pregledati vseh prijavljenih oseb, mora nadaljevati pregled prihodnji dan.

Ambulantna komisija posluje po naročilu komandanta vojnega okrožja tudi izvan odrejenih dni, če je to potrebno zaradi večjega števila invalidov in težkih prometnih razmer in če bi se na ta način več priščeđilo pri denarni hrani in vožnji invalidov.

Civilne invalide pregleduje ista komisija. Ženske osebe pregledujejo samo zdravniki.

K členu 29.

§ 118. V Srbiji in Črni gori predlagajo komisije pristojnemu invalidskemu sodišču, v ostalih pokrajinah pa pristojnemu oblastnemu invalidskemu odseku začasno izgubo podpore in dodatka, ako kdo neopravičeno ne pride na pregled.

K členu 30.

§ 119. Zato, da se ugotovi invalidova identičnost, je potrebna osebna navzočnost predstavnika občine samo, če se vrši pregled v dotični ali bližnji občini ali če pride večje število oseb iz iste občine na pregled pri komandi vojnega okrožja. Drugače zadošča pismeno potrdilo občinskega predstojništva (opštinskega suda), ki ga dotična oseba osebno predloži komisiji.

§ 120. Invalidi, ki so bili že na komisijsko-zdravniškem pregledu v zmislu uredb o občem pregledu invalidov ali po tem zakonu, se smejo ponovno javiti za pregled, ako se potrdi z izpričevalom državnega zdravnika, da se je poškodba ali bolezen, zaradi katere so bili spoznani za invalide, poslabšala ali da je nastopila komplikacija, zaradi česar bi se jim mogel ob ponovnem pregledu priznati višji odstotek nesposobnosti, nego jim je bil priznan ob prejšnjem komisijskem pregledu.

K členu 30.

§ 121. Težko bolnim invalidom, ki se ne morejo gibati ali katerim bi provzročal dohod pred komisijo velike bolečine ali bi se jim utegnulo poslabšati zdravstveno stanje, ni treba hoditi osebno pred komisijo, ampak pregleda jih državni zdravnik na njih domu v pričo predstavnika občine ter vroči zdravniški izvid z zaslišanjem vred pristojnemu vojnemu okrožju, da odloči komisija za pregled invalidov o odstotku njegove nesposobnosti za obče pridobitno delo.

§ 122. Priznanje ali nepriznanje značaja vojaškega ali civilnega invalida, ki ga dajo komisije za pregled invalidov, je samo predhodnega značaja, ker mora o priznanju ali nepriznanju pravice do invalidske podpore dokončno odločiti v Srbiji in Črni gori invalidsko sodišče, v novopridruženih krajinah pa oblastni invalidski odsek. Komisija naj navede v konkretnem primeru vse razloge, zakaj izvestni osebi ni priznala značaja vojaškega ali civilnega invalida, da s tem olajša posel tem oblastvom in jim omogoči hitro odločbo o invalidski podpori.

Komisije za pregled invalidov morajo pregledati in okategorizirati vse osebe, ki se javljajo na pre-

* Uradni list pod št. 70.

** Uradni list pod št. 124 iz leta 1920.

*** Uradni list pod št. 471 iz leta 1920.

† Uradni list pod št. 307 iz leta 1921.

gled v zmislu členov 31. in 32. tega zakona; invalidsko sodišče v Srbiji in Črni gori, odnosno invalidski odsek v novopridruženih pokrajinah, pa odloči, ali je okategorizirana oseba vojaški ali civilni invalid.

§ 123. Invalida sme pregledati samo komisija onega vojnega okrožja, v katerega okolišu stanuje, da se preprečijo razne prevare in zlorabe. Samo iz posebno važnih vzrokov sme pregledati invalida tudi druga komisija, toda vselej po vpotitvi njegove pristojne komisije.

§ 124. Ako odločita invalidska in naborna komisija ob pregledu invalidov neenako, izda končno odločbo invalidska superrevizijska komisija pri komandi divizijske oblasti.

§ 125. Obrazci, ki so določeni za vojaške invalide, se uporabljajo tudi za civilne, samo da mora komisija v «Invalidskem listu» kakor tudi v «Invalidskem izpričevalu» in v «Začasni invalidski objavi» prečrtati besedo «vojaškega» in namesto nje zapisati «civilnega» in namesto «člena 1. uredbe o občem pregledu invalidov» postaviti «člena 1. zakona o začasni pomoči invalidom z dne 28. decembra 1921. „Službene Novine“ št. 294».

K členu 31.

§ 126. V težkih in dvomljivih primerih bolezni pošlje komisija invalida na pregled in opazovanje v najbližjo vojaško ali civilno bolnico ali k najbližjemu civilnemu ali vojaškemu specialistu, in sicer v prvi vrsti k državnim zdravnikom, ako pa teh ni, k zasebnim.

K členu 32.

§ 127. Ako je obenem več poškodb ali bolezni, se določa odstotek nesposobnosti za obče pridobitno delo tako-le:

Prva poškodba ali bolezen (najtežja) se vzame v popolni jakosti, druga, tretja in vsaka prihodnja pa se všteje sorazmerno s preostalo sposobnostjo.

Ako vzamemo n. pr., da ima invalid tri poškodbe, izmed katerih bi vsaka zase znašala 60, 30 in 20 % nesposobnosti za pridobitno delo, ne znaša celokupna nesposobnost 60 %, pa tudi ne $60 + 30 + 20 \% = 110 \%$, nego se izračuna tako-le:

Prva poškodba ali bolezen 60 %

Druga poškodba ali bolezen bi znašala pri 100 % sposobnosti 30 % nesposobnosti, toda ker znaša preostala sposobnost samo 100 — 60 = 40 %, zato se všteje ta druga poškodba ali bolezen sorazmerno, torej

100 % sposobnosti 30 % nesposobnosti
40 % » x »

x : 30 = 40 : 100

x = 12 12 %

Istotako se izračuna tretja poškodba ali bolezen:

100 %
— 60 %
— 12 %

28 %

x : 20 = 28 : 100

x = 5.6 6 %

Skupaj . . . 78 %

ali zaokroženo . . 80 %

Celokupna nesposobnost znaša torej 80 %.

K členu 33.

§ 128. Na pregled v inozemstvu se pozivljejo samo oni invalidi (naši državljani), ki jim ministrstvo za socialno politiko dovoli bivanje in uživanje invalidskih prejemkov v inozemstvu.

§ 129. Pri invalidih tujih podanikih, ki so služili kot dobrovoljci v srbski ali črnogorski vojski, odloča o njih nesposobnosti za obče pridobitno delo komisija za pregled invalidov beograjskega vojnega okrožja.

K členu 34.

§ 130. Ako komisija v treh dneh ne more invalidu izdati odločbe, s katero se mu priznava ali ne priznava invalidski značaj, mu izda samo potrdilo v zmislu četrtega odstavka člena 34. Osem-dnevni rok se računa od dne, ko kdo prejme komisijsko odločbo, s katero se mu priznava ali ne priznava značaj vojaškega invalida.

§ 131. Oni invalidi, ki se niso pritožili zoper odločbo prvostopne komisije glede diagnoze ali odrejenega odstotka nesposobnosti z ozirom na člen 35. uredbe o občem pregledu invalidov z dne 28. junija 1921., imajo pravico pritožbe na superrevizijsko komisijo po pristojnem vojnem okrožju v dveh mese-

cih od dne, ko stopi ta pravilnik v veljavo. Odločba superrevizijske komisije ima vzvratno moč glede prejetanja dodatka izza dne 1. januarja 1922.

§ 132. Predsednik komisije mora odslej priobčiti vsakemu pregledancu proti podpisu, da se sme zoper odločbo komisije pritožiti v osmih dneh na superrevizijsko komisijo po pristojnem vojnem okrožju. Ta priobčitev se zapisuje na nahrbtno stran invalidskega lista.

K členu 37.

§ 133. Ako invalid izgubi «Invalidsko izpričevalo» ali «Začasno invalidsko objavo», mu izda komisija, ki ga je pregledala, duplikat, obenem pa naznani pristojni finančni upravi, odnosno delegaciji ministrstva za finance, da je pokojnino in dodatek izplačevati samo na podstavi duplikata.

K členu 38.

§ 134. Zdravniku-specialistu gre za vsak pregled nagrada 10 dinarjev; ako pa je imel zdravnik tudi posebne osebne izdatke, kakor n. pr. za investne kemikalije za reakcije, röntgenske fotografske plošče itd., se mu povrne tudi ta izdatek po njegovem predloženem računu. Izplačilo izvrši komanda onega vojnega okrožja, v katerega okolišu stanuje zdravnik-specialist, ki je izvršil pregled.

K členu 39.

§ 135. Komanda vojnih okrožij, ki napotuje invalide na specialen pregled, jim izdaja denarno hrano za dohod in povratek in za en dan bivanja v kraju, kjer stanuje specialist. Ako se zamudi invalid na specialnem pregledu več dni, dá komanda onega vojnega okrožja, v katerega okolišu stanuje specialist, invalidu razliko v denarni hrani (relutum).

Častniki-invalidi, ki prihajajo na pregled k prvostopni ali superrevizijski komisiji ali ki jih napotuje komisija na specialen pregled, prejemajo kot denarno hrano 50 dinarjev na dan, in sicer samo oni, ki ne živijo v kraju komisijskega pregleda.

K členu 40.

§ 136. Komisija za pregled invalidov vroči po izvršenem pregledu unikat «Invalidskega lista» komandi onega vojnega okrožja, v katerega okolišu je invalid pristojen; duplikat «Invalidskega lista» in vse ostale spise in podatke pa pošlje v Srbijo in Črni gori okrožni zaščiti invalidov, dece in mladine, v katere okolišu invalid živi, a v novopridruženih pokrajinah pokrajinski upravi, oddelku za socialno politiko, da se uredita invalidska pokojnina in dodatek. Okrožne zaščite, odnosno oddelki za socialno politiko, hranijo pri sebi vse te spise in podatke.

§ 137. Vojna okrožja in okrožne zaščite, odnosno pokrajinske uprave, vodijo posebe kartotečno evidenco o vojaških in posebe o civilnih invalidih. Pri civilnih invalidih se označuje na vsakem obrazcu: «civilni invalid».

K členu 41.

§ 138. V novopridruženih pokrajinah ne zapriseže proslincev in tudi ne prič invalidski odsek, nego zapriseže jih po zahtevi invalidskega odseka pristojno sodišče.

K členu 42.

§ 139. Vsi invalidi, ki imajo po členu 2. zakona o podpori vojaških invalidov z dne 10. aprila 1914. značaj popolnih invalidov in jim je po zakonu o začasni pomoči invalidov z dne 28. decembra 1921. ob pregledu tudi priznan odstotek, ki se ne sklada s popolno invalidnostjo, prejmejo do dne 31. decembra 1921. invalidsko pokojnino in dodatek, ki je določen za popolne invalide z uredbo z dne 14. februarja 1920. in z uredbo z dne 25. marca 1921.

K členu 44.

§ 140. Invalidom, ki jim je bila invalidska pokojnina določena izza dne 1. januarja 1922., prejmejo neizplačano pokojnino in dodatke tudi za prejšnji čas, in sicer dodatek od dne 1. februarja 1920. do dne 1. aprila 1921. po uredbi z dne 14. februarja 1920., od dne 1. aprila 1921. do dne 31. decembra 1921. pa po uredbi z dne 25. marca 1921. Ako so sedaj spoznani za invalide s 50 ali več odstotki nesposobnosti za pridobitno delo, prejmejo popolno pokojnino za minuli čas.

K členu 47.

§ 141. Poseben kolegij pri ministrstvu za socialno politiko odloča o pritožbah iz novopridruženih krajev glede pravice do invalidske pokojnine in dodatka. V ta kolegij spadajo: kot predsednik en

uradnik-pravnik invalidskega oddelka, en predstavnik ministrstva za finance in en predstavnik oblastnih invalidskih združb iz novopridruženih krajev, ki ga izbere ministrstvo za socialno politiko.

Vsak član ima po enega namestnika.

K členu 48.

§ 142. Odločbe vrhovnega invalidskega sodišča, odnosno kolegija pri ministrstvu za socialno politiko, vročajo področni organi brez ponovnega sojenja v overovljenem prepisu prizadetim osebam.

K členu 49.

§ 143. Revidirati se morajo po členu 49. tega zakona samo one odločbe, ki so jih izza dne 1. decembra 1918. izdala druga oblastva, ne pa invalidska sodišča.

K členu 51.

§ 144. Področni organi morajo v dveh mesecih od dne, ko stopi ta pravilnik v veljavo, predložiti ministrstvu za socialno politiko (invalidskemu oddelku) seznam vseh volil, ustanov in prostovoljnih prispevkov, kar jih je pri raznih civilnih in vojaških oblastvih v njih okolišu in kar jih je izrečno določenih za podpiranje oseb, zaščiteneh s tem zakonom. Seznamkom je treba priložiti poleg točnega naslova tudi štatute dotičnih volil (zakladov) in ustanov, nadalje izčrpno poročilo o današnjem pravem in imovinskem stanju dotičnega volila (zaklada).

V Beogradu, dne 24. junija 1922.

Namestnik ministra za socialno politiko,
minister za vere:

Krstelj s. r.

Razglasi oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Št. 597/pr.

3—2

Razpis učiteljske službe.

Na državni dvorazredni trgovski šoli v Mariboru se razpisuje mesto učitelja komercialista. Natančnejši razpis glej v «Uradnem listu» 80.

Ministrstvo za trgovino in industrijo,
oddelek v Ljubljani,
dne 18. julija 1922.

Dr. Marn s. r.

Št. 4992/22.

1040

Razglas.

Gospod minister za trgovino in industrijo je odobril z odlokom z dne 29. junija 1922., VI. št. 3495, izpremembo § 5. II. pravil «Slovenske trgovske delniške družbe» v Ljubljani glede zvišbe delniške glavnice od 5 na 10 milijonov kron, kakor je bila sklenjena na rednem občnem zboru delničarjev dne 18. marca 1922.

Ministrstvo za trgovino in industrijo,
oddelek v Ljubljani,
dne 28. julija 1922.

Načelnik: dr. Marn s. r.

Razglasi drugih uradov in oblastev.

Št. 4672/1922.

1016 3—1

Dražbeni razglas.

Da se zagotovi izgradnja 280metrskega pristanišča v bakrski luki, odobrena z odločbo ministrstva za promet z dne 30. maja 1922., št. 12.898, se razpisuje s tem pismena ofertalna licitacija.

Gradbena osnova, dokazilo mer, obči in posebni gradbeni pogoji, osebni pogoji, obrazec za ponudbo in za pogodbo, ki jo je skleniti, so razgrnjeni na javni vpogled pri tehničnem oddelku pomorskega oblastva v Bakru vsak dan od 9. do 12. ure, razen ob nedeljah in praznikih.

Vsi oni, ki hočejo prevzeti zgoraj navedeno delo, se pozivljejo, naj vložijo svoje ponudbe, po predpisih kolkovane z 20 dinarji, opremljene s kavcijo 5 % ponujene vsote v gotovini ali v papirno varnih vrednostnih papirjih, podpisane in pravilno zapečatene, najkasneje do dne 26. avgusta 1922. ob 11. uri pri pomorskem oblastvu v Bakru.

Zakesnele, nejasne in brzojavne ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Dražba se bo vršila pri tehničnem oddelku pomorskega oblastva dne 26. avgusta 1922. ob 12. uri.

Pomorsko oblastvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Bakru,
dne 18. julija 1922.

Upravitelj-podpredsednik:
dr. Vranjican s. r.

Št. 4674/1922.

1017 3—1

Dražbeni razglas.

Da se zagotovi dovršitev gradnje nasipa «Manj» v luki Baški, odobrena z odločbo ministrstva za promet z dne 2. junija 1922., št. 30.604, se razpisuje s tem pismena ofertalna licitacija.

Gradbena osnova, dokazilo mer, obči in posebni gradbeni pogoji, osebni pogoji, obrazec za ponudbo in za pogodbo, ki jo je skleniti, so razgrnjeni na javni vpogled pri tehničnem oddelku pomorskega oblastva v Bakru vsak dan od 9. do 12. ure, razen ob nedeljah in praznikih.

Vsi oni, ki hočejo prevzeti zgoraj navedeno delo, se pozivljejo, naj vložijo svoje ponudbe, po predpisih kolkovane z 20 dinarji, opremljene s kavcijo 5 % ponujene vsote v gotovini ali v pupilarno varnih vrednostnih papirjih, podpisane in pravilno zapečatenе, najkasneje do dne 26. avgusta 1922. ob 11. uri pri pomorskem oblastvu v Bakru.

Zakesnele, nejasne in brzojavne ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Dražba se bo vršila pri tehničnem oddelku pomorskega oblastva dne 26. avgusta 1922. ob 12. uri.

Pomorsko oblastvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Bakru,
dne 18. julija 1922.

Upravitelj-podpredsednik:
dr. Vranjican s. r.

Št. 4786/1922.

1018 3—1

Dražbeni razglas.

Da se zagotovi izgradnja porušenega nasipa v luki Karlobagu, odobrena z odločbo ministrstva za promet z dne 30. maja 1922., št. 30.135, se razpisuje s tem pismena ofertalna licitacija.

Gradbena osnova, dokazilo mer, obči in posebni gradbeni pogoji, osebni pogoji, obrazec za ponudbo in za pogodbo, ki jo je skleniti, so razgrnjeni na javni vpogled pri tehničnem oddelku pomorskega oblastva v Bakru vsak dan od 9. do 12. ure, razen ob nedeljah in praznikih.

Vsi oni, ki hočejo prevzeti zgoraj navedeno delo, se pozivljejo, naj vložijo svoje ponudbe, po predpisih kolkovane z 20 dinarji, opremljene s kavcijo 5 % ponujene vsote v gotovini ali v pupilarno varnih vrednostnih papirjih, podpisane in pravilno zapečatenе, najkasneje do dne 26. avgusta 1922. ob 11. uri pri pomorskem oblastvu v Bakru.

Zakesnele, nejasne in brzojavne ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Dražba se bo vršila pri tehničnem oddelku pomorskega oblastva dne 26. avgusta 1922. ob 12. uri.

Pomorsko oblastvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Bakru,
dne 18. julija 1922.

Upravitelj-podpredsednik:
dr. Vranjican s. r.

Št. 5981/1922.

1019 3—1

Dražbeni razglas.

Da se zagotovi izgradnja porušenega nasipa v luki Senju, odobrena z odlokom ministrstva za promet z dne 29. aprila 1922., št. 14.256, se razpisuje s tem pismena ofertalna licitacija.

Gradbena osnova, dokazilo mer, obči in posebni gradbeni pogoji, osebni pogoji, obrazec za ponudbo in za pogodbo, ki jo je skleniti, so razgrnjeni na javni vpogled pri tehničnem oddelku pomorskega oblastva v Bakru vsak dan od 9. do 12. ure, razen ob nedeljah in praznikih.

Vsi oni, ki hočejo prevzeti zgoraj navedeno delo, se pozivljejo, naj vložijo svoje ponudbe, po predpisih kolkovane z 20 dinarji, opremljene s kavcijo 5 % ponujene vsote v gotovini ali v pupilarno varnih vrednostnih papirjih, podpisane in pravilno

zapečatenе, najkasneje do dne 26. avgusta 1922. ob 11. uri pri pomorskem oblastvu v Bakru.

Zakesnele, nejasne in brzojavne ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Dražba se bo vršila pri tehničnem oddelku pomorskega oblastva dne 26. avgusta 1922. ob 12. uri.

Pomorsko oblastvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Bakru,
dne 18. julija 1922.

Upravitelj-podpredsednik:
dr. Vranjican s. r.

Cg II 76/22—2.

1028

Oklic.

Josip Serec, trgovec v Mariboru, je vložil zoper firmo Alessandro Bartoli & Guerino Peliceti na Reki (Fiume) tožbo zaradi 45.572 lir 48 cts in 8446 K 50 v SHS s pripadki.

Prvi narok za ustno razpravo se je določil na dan 12. avgusta 1922.

ob devetih pri tem sodišču v sobi št. 72.

Ker se toženi stranki vabilo za tožbo ne more vročiti, se ji postavlja za skrbnika dr. Leopold Boštjančič, odvetnik v Mariboru.

Okrožno sodišče v Mariboru, oddelek I.,
dne 26. julija 1922.

E 152/22—3.

1015

Dražbeni oklic.

Dne 12. avgusta 1922. ob desetih se bodo prodajale v Dolnji Lendavi št. 59 na javni dražbi te-le stvari: 2 kompletni opravi za spalno in jedilno sobo, 1 pisalna miza, z usnjem preoblečeni stoli, 1 velika kredenca, 1 usnat divan, različna druga hišna oprava, nekaj stare obleke in nekaj perila.

Na dražbo se bodo začeli pozivati zainteresirani šele pol ure po zgoraj navedeni uri; v tem si te stvari lahko ogledajo.

Okrajno sodišče v Lendavi, oddelek II.,
dne 22. julija 1922.

Št. 367/3/VII.—1922.

1022 3—2

Razglas o dobavi električnega materiala.

Podpisana direkcija razpisuje s tem na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1921. in njegovih izprememb, odnosno popolnitev, in pravilnika, natisnjenega v «Službenih Novinah» z dne 25. novembra 1921., pismeno ofertalno licitacijo, za nabavo raznega električnega materiala za uvedbo sekundarne mreže in hišne instalacije na kolodvoru državnih železnic v Srbskih Moravicah, na dan 30. avgusta 1922.

Ponudbe se bodo odpirale točno ob 11. uri označenega dne v ekonomskem oddelku direkcije.

Firma, ki se ji poveri dobava, mora instalacijo izvesti.

Popis potrebnih količin omenjenega materiala, istotako obči in posebni pogoji za dobavo in načrt za instalacijo se dobivajo za 10 dinarjev pri ekonomskem oddelku (soba št. 8) podpisane direkcije.

Ponudba, opremljena s kolkom za 20 dinarjev, se mora izročiti v zapečatenem zavitku z zunanjo oznako: «Ponudba za dobavo materiala po razpisu pod št. 367/3 za dan 30. avgusta 1922. ponudnika N. N.» Ponudbe morajo izročiti neposredno ponudniki ali njih pooblaščenici na dan licitacije, in sicer med 10. in 11. uro v roke predsedniku dražbene komisije.

Ponudniki morajo ostati v besedi najmanj 30 dni po otvoritvi dotične ponudbe.

Vsak ponudnik mora po § 88. zakona o državnem računovodstvu položiti kavcijo 5 % (odnosno 10 %, ako je tuj državljan) ponujene vsote, in sicer pri blagajni podpisane direkcije najkasneje do 10. ure na dan licitacije, bodisi v gotovini, bodisi v vrednostnih papirjih. O položeni kavciji izda blagajna reverz, ki se mora pokazati predsedniku dražbene komisije.

Dražitelj mora izročiti predsedniku komisije izpričevalo o dražiteljski sposobnosti, ki ga je izdala trgovska in obrtniška zbornica, in potrdilo davčnega urada, da je plačal davek za tekoče trimesečje.

Zlasti se opozarja licitanti, da morajo na dan licitacije podpisati izjavo, da poznajo pogoje nabave in da pristajajo dražiti po njih.

Onim licitantom, ki pridejo na dan licitacije po 11. uri, ne bo dovoljeno vstopiti v sobo, kjer se bo vršila licitacija.

Direkcija državnih železnic
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Zagrebu,
meseca julija 1922.

K št. 1247/1/I.—1922.

1038

Natečaj za zakup kolodvorske restavracije v Brodu.

Podpisana direkcija razpisuje s tem natečaj za zakup kolodvorske restavracije na postaji v Brodu.

V zakup se dajo ti-le prostori: restavracija I. in II. razreda in pravica točenja v čakalnici III. razreda, 2 sobi za stanovanje, 1 spalnica, 1 prednja soba, 1 soba za služinčad, 1 prednja soba za serviranje, 1 kuhinja, 1 jedilna shramba, 1 klet, 1 podstrešje, 1 ledenica in 1 stranišče.

Uporaba se prične v noči dne 1. septembra t. l., pogodba pa se sklene za nedoločen čas.

Ponudbe v notranjem zavitku, ki naj ima napis: «Ponudba za uporabo kolodvorske restavracije na postaji v Brodu», je treba zapečatiti, opremiti s kolkom za 20 dinarjev, obložiti z npravstvenim izpričevalom, ki ne sme biti starejše od 6 mesecev, z domovnico in izpričevalom, da je ponudnik izučen natak, ter jih podpisani direkciji vročiti ali po pošti ali pa osebno do dne 15. avgusta t. l. ob 12. uri.

Za kavcijo je treba do dne 12. avgusta t. l. ob 12. uri položiti pri glavni blagajni podpisane direkcije 100 dinarjev.

Ponudbe, ki ne izpolnjujejo gorenjih pogojev, se ne bodo vpoštevale.

Direkcija si pridržuje pravico, da sme med ponudniki izbirati, ne glede na višino ponujene cene.

Zakupnik mora prostore, ki jih ima v najemu, ob svojih stroških kuriti in razsvetljevati.

Natančnejša pojasnila se dajo vsak dan med uradnimi urami pri podpisani direkciji, v sobi št. 16 (na levi v pritličju).

Direkcija državnih železnic
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Zagrebu,
dne 24. julija 1922.

Št. 496/2/VII.—1922.

1037 3—1

Razglas o licitaciji raznega orodja.

Podpisana direkcija razpisuje s tem na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1921. in njegovih izprememb, odnosno dopolnitev, natisnjenih v «Službenih Novinah» z dne 16. februarja 1922., in pravilnika, natisnjenega v «Službenih Novinah» z dne 25. novembra 1921., pismeno ofertalno licitacijo raznega orodja.

Popis potrebne količine orodja in obči pogoji za dobavo blaga se dobivajo za 5 dinarjev pri ekonomskem oddelku (soba št. 8) podpisane direkcije; skice in natančnejša oznaka tega inventarja pa so na vpogled v zagrebški delavnici.

Ponudba, opremljena s kolkom za 20 dinarjev, se mora izročiti v zapečatenem zavitku z zunanjo oznako: «Ponudba za dobavo inventarja po razpisu pod št. 496/2. VII. za dan 4. septembra 1922. ponudnika N. N.»

Ponudbe morajo izročiti neposredno ponudniki ali njih pooblaščenici dne 4. septembra, in sicer med 10. in 11. uro v roke predsedniku dražbene komisije. Licitacija se bo vršila ob 11. uri v sobi št. 13 podpisane direkcije.

Vsak ponudnik mora po § 88. zakona o državnem računovodstvu položiti kavcijo 5 % (odnosno 10 %, ako je tuj državljan) ponujene vsote, in sicer pri blagajni podpisane direkcije najkasneje do 10. ure na dan licitacije, bodisi v gotovini, bodisi v vrednostnih papirjih. O položeni kavciji izda blagajna reverz, ki se mora pokazati predsedniku dražbene komisije.

Dražitelj mora izročiti predsedniku komisije izpričevalo o dražiteljski sposobnosti, ki ga je izdala trgovska in obrtniška zbornica in potrdilo davčnega urada, da je plačal davek za tekoče trimesečje. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 dni od dražbenega dne; predložiti sme tudi ponudbo za delno dobavo.

Zlasti se opozarja licitanti, da morajo na dan licitacije podpisati izjavo, da poznajo pogoje nabave in da pristajajo dražiti po njih.

Onim licitantom, ki pridejo na dan licitacije po 11. uri, ne bo dovoljeno vstopiti v sobo, kjer se bo vršila licitacija.

Direkcija državnih železnic
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Zagrebu,
dne 26. julija 1922.

Št. 353/7/VII.—1922.

1047 3—1

Razglas o dobavi barv in pokostov (firnežev).

Podpisana direkcija državnih železnic razpisuje s tem na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1920. in njegovih izprememb, odnosno dopolnitev in pravilnika, natisnjene v «Službenih Novinah» z dne 25. novembra 1921., pismeno ofertalno licitacijo za nabavo raznih barv, lakov in pokostov na dan

1. septembra 1922.

Ponudbe se bodo odpirale točno ob 11. uri zgoraj označenega dne v ekonomskem oddelku direkcije.

Popis potrebnih količin omenjenega materiala, nadalje obči in posebni pogoji za dobavo tega materiala se dobivajo za 2 dinarja pri ekonomskem oddelku (soba št. 8) podpisane direkcije.

Ponudba, opremljena s kolkom za 20 dinarjev, se mora izročiti v zapečatenem zavitku z zunanjo oznako: «Ponudba za dobavo materiala po razpisu pod št. 353/7. VII. za dan 1. septembra 1922. ponudnika N. N.» Ponudbe morajo izročiti neposredno ponudniki ali njih pooblaščenici na dan licitacije, in sicer med 10. in 11. uro v roke predsedniku dražbene komisije.

Ponudniki morajo ostati v besedi najmanj 30 dni po izvršeni licitaciji; predložiti smejo tudi samo delno ponudbo.

Vsak ponudnik mora po § 88. zakona o državnem računovodstvu položiti kavecijo 5 % (odnosno 10 %, ako je tuj državljan) ponujene vsote, in sicer pri blagajni podpisane direkcije najkasneje do 10. ure na dan licitacije, bodisi v gotovini, bodisi v vrednostnih papirjih.

O položeni kaveciji izda blagajna reverz, ki se mora pokazati predsedniku dražbene komisije.

Dražitelj mora izročiti predsedniku komisije izpričevalo o dražiteljski sposobnosti, ki ga je izdala trgovska in obrtniška zbornica, in potrdilo davčnega urada, da je plačal davek za tekoče trimesečje.

Zlasti se opozarjajo licitanti, da morajo na dan licitacije podpisati izjavo, da poznajo pogoje nabave in da pristajajo dražiti po njih.

Onim licitantom, ki pridejo na dan licitacije po 11. uri, ne bo dovoljeno vstopiti v sobo, kjer se bo vršila licitacija.

Direkcija državnih železnic
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Zagrebu,
dne 27. julija 1922.

Št. 395/8/VII.—1922.

1039 3—1

Razglas o licitaciji elektromotorjev.

Podpisana direkcija razpisuje s tem na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1921. in njegovih izprememb, odnosno dopolnitev, natisnjenih v «Službenih Novinah» z dne 16. februarja 1922., in pravilnika, natisnjene v «Službenih Novinah» z dne 25. novembra 1921., pismeno ofertalno licitacijo elektromotorjev.

Popis potrebnih elektromotorjev in obči pogoji za dobavo blaga se dobivajo za 3 dinarje pri ekonomskem oddelku (soba št. 8) podpisane direkcije. Ker bodo ti elektromotorji služili za posamezni pogon malega orodja, ki ga je dobavila firma Vulkan A. G. Wien, se priporoča zaradi natančnejše ponudbe stopiti v stik s to firmo.

Ponudba, opremljena s kolkom za 20 dinarjev, se mora izročiti v zapečatenem zavitku z zunanjo oznako: «Ponudba za dobavo elektromotorjev po razpisu pod št. 395/8. VII. za dan 4. septembra 1922. ponudnika N. N.»

Ponudbe morajo izročiti neposredno ponudniki ali njih pooblaščenici dne 4. septembra, in sicer med 10. in 11. uro v roke predsedniku dražbene komisije. Licitacija se bo vršila ob 11. uri v sobi št. 13 podpisane direkcije.

Vsak ponudnik mora po § 88. zakona o državnem računovodstvu položiti kavecijo 5 % (odnosno 10 %, ako je tuj državljan) ponujene vsote, in sicer pri blagajni podpisane direkcije najkasneje do 10. ure na dan licitacije, bodisi v gotovini, bodisi v

vrednostnih papirjih. O položeni kaveciji izda blagajna reverz, ki se mora pokazati predsedniku dražbene komisije.

Dražitelj mora izročiti predsedniku komisije izpričevalo o dražiteljski sposobnosti, ki ga je izdala trgovska in obrtniška zbornica in potrdilo davčnega urada, da je plačal davek za tekoče trimesečje. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 dni od dražbenega dne; predložiti sme tudi ponudbo za delno dobavo.

Zlasti se opozarjajo licitanti, da morajo na dan licitacije podpisati izjavo, da poznajo pogoje nabave in da pristajajo dražiti po njih.

Onim licitantom, ki pridejo na dan licitacije po 11. uri, ne bo dovoljeno vstopiti v sobo, kjer se bo vršila licitacija.

Direkcija državnih železnic
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Zagrebu,
dne 27. julija 1922.

Št. 2191/16.

1033

Razpis.

Pri mestnem magistratu v Ptuj se razpisuje mesto provizornega magistratnega tajnika.

Začetna plača je enaka plači državnih uradnikov X. činovnega razreda.

Prosilci morajo imeti prakso v občinski pisarni ali politični službi. Prednost imajo prosilci s pravnimi izpiti.

Prošnje naj se pošljejo do dne

15. avgusta 1922.

podpisanemu mestnemu magistratu.

Službo je nastopiti najpozneje do dne 1. septembra 1922.

Mestni magistrat v Ptuj,

dne 28. julija 1922.

Župan: Tomaž Lozinšek s. r.

Razne objave.

1050 3—1

Narodna banka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Izza dne 5. avgusta 1922. bo dajala Narodna banka v promet svoj novi bankovec za 10 dinarjev, ki je izdelan v Ameriki (za sedaj pa ostanejo do nadaljnjih objav v prometu tudi vsi dosedanj ban-kovci vseh vrst, ki se vzamejo vsi iz prometa, čim bodo izgotovljeni novi, ki so sedaj v delu).

Ta bankovec je v glavni stvari tak:

Čisti narisek, razen golega robu, je na licu 142 mm dolg in 81 mm širok, na narobni strani pa 135 mm dolg in 80 mm širok.

Na licu nariska prevladuje modra barva, skozi katero udarjajo v raznih šarah in gravurah tudi druge barve, kakor rdečkasta, vijoličasta, zelenkasta; na narobni strani pa je samo modra barva, v večjem delu temnejša, v manjšem svetlejša.

Na licu bje izmed onega, kar je v narisku, najprej in najbolj v oči — na levi strani: krepak gol mož, z majhnim predpasom po sredi, poganjajoč veliko kolo, kar predstavlja gibanje časa, napredek; na desni strani pa: velika šara, na kateri stoji v večjih šopastih številkah debeleje natisnjeno število 10, in preko srede tega števila tudi beseda: deset, nad tem dinara, pod tem pa dinara.

Nad kolesom se vidijo en moški in dva ženska lika, in sicer: Merkur, ki predstavlja trgovino, in dve boginji, ki predstavljata delavnost in znanost. V štirih oglih stoje štiri temnejše različne šare in v vsaki šari število 10, zopet vsako različno.

Med temi šarami, na levo in desno, kakor tudi na traku, stoji enajstkrat drobneje natisnjeno število 10.

Na levi pod rečenim kolesom in pod nogo krepkega moža in na desni pod rečeno veliko šaro, v kateri je število 10, stoje v rdeči barvi po ena abecedna črka in po šest števil, v katere sezaajo tudi ničle.

Zgoraj stoji z debelejšimi črkami: Народна Банка, in nadalje z drobnejšimi črkami: Кралевине Срба, Хрвата и Словенаца плаћа до-носноцу у металној законској монети — in za tem stoji ono, kar je zgoraj navedeno, da stoji na desni veliki šari: Динара десет.

Pod to desno veliko šaro stoji datum: Београд 1. новембра 1922. in pod njim stojita rokopišna pod-pisa: Члан Управе Марко Стојановић, Губер-нер Ђорђе Бајферт.

Na narobni strani se vidi narisek kakor bogato okrašen okvir, v katerem so na sredi gore in nad njimi nebo. Tudi ta okvir je videti, kakor bi imel enaki polovici, levo in desno, od katerih stoji na levi, na sredi, debeleje natisnjeno število 10, na desni, zopet na sredi, pa grb kraljevine.

Te gore so, na sredi, najvišje: proslavljeno bo-jišče Dobro polje, od njega, v vencu, na desni, Kaj-makčalan, na levi pa Kožuh in Veternik.

Nad rečenim nebom stoji: Narodna Banka Kra-ljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, pod nebom in gorami pa se nadaljuje besedilo: плаћа donosiocu deset dinara u metalnoj zakonskoj moneti.

Pod tem stoji: Фалсификовање новчаница казни се по прописима казн. закона, који вреде за кривнице због прављења лажних ис-права.

Naposled na licu in na narobni strani stoji spo-daj: American Bank Note Company (kar pomeni: Ameriško društvo za izdelovanje bankovcev).

Uprava Narodne banke
kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu,
dne 31. julija 1922., št. 48.616.

1000

Kraljeva dvorna spedicija „Orient“, mednarodna trgovsko-spedijska in skladiščna d. d. v Mariboru.

Razpis II. emisije delnic.

Izredni občni zbor delničarjev je sklenil dne 10. julija 1922. zvišati delniško glavnico

od KJ. 4.000.000— na KJ. 10.000.000— nom.

z izdajo

15.000 novih delnic à KJ. 400— nom.

v skupnem znesku KJ. 6.000.000—

s pravico do dividende za leto 1922.

ob nastopnih pogojih:

1.) Dosedanji delničarji imajo pravico, optirati na vsaki dve stari delnici po eno novo delnico II. emisije po tečaju K 460— plus 5 % obresti od nominalne K 400— od dne 1. januarja 1922. do dne vplačila.

2.) Z delnicami, ki jih stari delničarji ne optirajo, razpolaga upravni svet.

3.) Novim delničarjem se nudijo delnice II. emi-sije po kurzu K 500—, plačljivih naenkrat takoj pri subskripciji, s 5%nimi obrestmi od nominalne K 400— od dne 1. januarja 1922. do dne vplačila.

4.) Potrdila o vplačilu se morajo skrbno hraniti.

5.) Delničar, ki ne prihlasi v predpisanem roku pravice opcije in ne izvrši vplačila, izgubi opcijsko pravico.

6.) Zaradi zavarovanja II. emisije je osnovan poseben sindikat. Kdor želi pristopiti k sindikatu, naj se obrne zaradi pojasnil na tajništvo uprave sindikata pri centrali družbe v Mariboru.

7.) Repartitijo delnic, določenih za nove delni-čarje, si pridržuje upravni svet po končanem sub-skripcijskem roku.

8.) Subskripcija novih delnic se vrši od dne 31. julija do dne 19. avgusta 1922., in sicer:

a) pri Slavenski banki, d. d. v Zagrebu, in njenih podružnicah;

b) pri Trgovski banki, d. d. v Ljubljani, in njenih podružnicah;

c) pri Jugoslovenski Industrijski banki v Splitu;

č) pri banki: Bankhaus M. R. Aleksander Wien;

d) pri Praški kreditni banki v Beogradu;

e) pri kraljevi dvorni spediciji «Orient», d. d. v Mariboru, in njenih podružnicah.

9.) Azijski kurzni dobiček se dodeli po pokritju izdanih stroškov in pristojbin rednemu rezervnemu fondu družbe.

10.) Dodelitev delnic se izvrši kar najhitreje; za nedodeljene delnice se vrne vplačani denar po pre-teku 8 dni od časa razdelitve.

V Mariboru, dne 30. julija 1922.

Upravni svet.

1008 2—2

Poziv.

«Samopomoč» v Kozjem je prešla v likvidacijo. Zato se pozivljejo vsi oni, ki imajo do nje kakršne-koli terjatve, naj se zglase ustno ali pismeno pri li-kvidatorju Antonu Špecu, sodnem poduradniku v Kozjem, najkasneje do dne 1. septembra 1922.